

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nerancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimet.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiune în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anulări:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dannenberg, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein, Bernad. în
București: Agence Haas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.

Prețurile inserțiilor: o seriă
garnod pe o coloană 6 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reciame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 29)

„Gazeta” ieșe în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și strălăte:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 5 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare.
Terguul înului Nr. 30 etagiul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăniță în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un eșemplar 6 cr. v. a.
sau 15 bani. Atâtă abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 157.—Anul L VII.

Brașov, Duminecă, 17 (29) Iulie

1894.

Să și pună pofta în cuiu!

Brașov, 16 Iulie v.

După ce miile de țeranî, cari s'au intrunit în ziua întâiu a procesului Memorandului în Clușiu, venind din toate părțile locuite de Români ale Transilvaniei și Ungariei, au dat o dovadă atât de strălucită despre strinsa înțelegere, ce există între popor și inteligența, care luptă pentru drepturile și libertatea lui, s'au trezit și cei dela stăpânirea ungurească și s'au gândit, că de acastă înțelegere nu pôte fi bună pentru ei.

Din acest moment și-au făcut planul, ca să pună toate în mișcare spre a desbina pe popor și conducătorii lui. Scopul lor e învederat. Când bărbații cu carte români n'ar mai avé trecere înaintea poporului și ar sta față numai cu o stăpânire, care le este vrășmașă de mörte, atunci li-ar fi ușor maghiarisatorilor de a se juca cum ar voi cu poporul, rămas fără sfat și sprijin, fără conducători.

Tot la acesta au țintit dușmanii nēmului nostru de vecuri. De aceea ei în toate timpurile au urmărit fără cruțare și în chipul cel mai răsunător pe bărbații noștri inteligenți și cu inimă pentru cauza sfântă a poporului lor, pe apostolii mari și mici ai românismului prigoniți.

Toți asupritorii popórelor au urmat și urmază așa. Pe cei ce au priceperea și curagiul, de a se pune în fruntea poporului și a lupta pentru drepturile lui, îi urmăresc și vor să-i nimicescă, căci numai așa își pot susține despotismul și tirania.

N'a fost d'ér vr'o cuminiță mare din partea celor dela stăpânirea ungurească, ca să-i croască din nou

planul vechiu, de a despărți pe popor de fruntașii săi luminați și înzestrați cu însușirile nobile de jertfire pentru binele neamului.

Ba au făcut o foarte bōcănă ministrul Hieronymi cu ai săi, când — ca să nu se pară, că ei ar vré să nimicescă pe toți — au bucinat părărea, că se află între fruntașii români luminați mulți bărbați, cari ar fi gata să se închine stăpânirii unguresc și să se facă slugile ei pentru câte un osior de ros, d'ér că aceștia n'ar cuteza încă să iasă la ivelă cu dorința lor de împăciuire de frica „agitatorilor”, cari i-ar „terorisa”, de vai de capul lor.

Auđi acolo! Bărbații, cari sunt prigoniți pe toate cărările, cari sunt țirți de gendarm și aruncați în temnițe, sunt cei ce bagă spaimă în popor, ér nu aceia cari dau poruncile gendarmilor și pandurilor, cari neliniștesc totă țera!

Așa cevaș nici chiar cetitorilor foilor evreo maghiare cari d'nic sunt îndopați și amăgiți cu scirile cele mai mincinoase asupra poporului român, nu le va veni a crede.

Ajunge însă, că așa-i planul, ca să se d'ică, că toți aceia, cari tin cu credință la popor și la drepturile lui, sunt dușmanii Ungurilor și ai statului și trebuesc nimiciti, pentru ca poporul să pótă fi ferit de sfaturile lor „stricăcioșe”, — adevă stricăcioșe numai pentru naimiții maghiarisatori, — și pentru ca stăpânirea să pótă prinde pe popor și să-i înmrejele ei.

Au uitat un lucru însă maghiarisatorii dela cărna: au uitat, că nu mai trăim în veacurile de întunec și că a înaintat și poporul nostru într'o măsură atât de însemnată, încât astăzi nu mai

pôte fi amăgit cu vorbe góle și mincinoșe.

Poporul nostru vede foarte bine, ce se petrece și simțul lui curat îl spune, că cei ce au pus la cale prigoniștele neomenoșe de astăzi nu pot voi binele lui. Nu-l vor amăgi d'ér asigurările ministrului Hieronymi, că stăpânirea numai la aceea se gândesce, cum se delature relele, cari fac nemulțămirea populațiunii.

Mai scie foarte bine țeranul nostru, că aceste rele nu-s puține și mici și că nu-s de er, de alaltă-er, și simte, că la vre-un bine nu se pôte aștepta până când acestea nu vor fi lecuite din rădăcină. Cu apucături ciocoesci, cu făgădueli și cărpăcel vede chiar și cel mai simplu sătean, că ađi nu mai merge.

Se înșelă d'ér amar cei dela stăpânire, decă își fac speranțe, că poporul nostru se va lăpêda vre-odată de conducătorii săi preoți și mireni. Se înșelă când cred, că s'ar puté face astăzi propagandă între țeranii români cu memorande către guvernul unguresc, în cari să se lege, că vor fi în veci slugile lui plecate.

Și la astfel de Memorande se gândesce ministrul Hieronymi. El ar dori, ca încă în anul acesta să mērgă dintre Români o mare deputația la el și să-i mulțămescă pentru-că a disolvat Comitetul național și a stăruit și el, ca să fiă închiși cei ce s'au dus cu plângerile poporului la tron.

Fată cu aceste uneltiri pe noi ne liniștesc pe deplin dova, ce a dat o poporul nostru și acum, cu prilegiul călătoriei ministrului Hieronymi, că se simte adenc măhnit și nemulțumit și de aceea pretinde să i-se facă dreptate deplină, ér nu

să i se cērá a se milogi și a se face cerșitor după stărmiturile dela masa bogată a asupritorilor lui; ne întăresce credința în viitor mai ales dovada strălucită, ce prin acesta a dat o din nou poporul nostru, că una este cu conducătorii săi și nedespărțit vré să fiă de ei întotdeauna.

Arestarea condamnaților noștri.

Fără de veste și într'un mod ne mai pomenit în anele justiției țerilor civilizate, guvernul unguresc a dat un ordin drăcesc, ca toți condamnații noștri politici în procesul Memorandului, să fiă arestați și escortați de gendarm la Clușiu, de unde vor fi duși în închisorile din Vaț și Seghedin.

Dis și tăcut. Joi după amēđi un gendarm și un polițist au intrat în locuința d-lui Dr. Ioan Rațiu în Sibiu și l'au declarat de prins. N'au lăsat pe nime să mai vorbescă cu d'nsul, decăt pe d'na Rațiu. La 4 ore d. a. a fost dus la gară în trăsura închisă, ca un făcător de rele; de aici escortat fiind la Clușiu, a fost închis în arestul procuraturii.

Tot așa au pățit și ceilalți acușati. D-l Rubin Patifa încă a fost surprins acasă de gendarm, arestat și escortat la Clușiu. Pe d-l Dr. Teodor Mădălin din Deșiu l'au prins alaltăieri și l'au dus gendarmii la Clușiu, ér ieri au fost declarați de arestați și escortați la Clușiu d-nii Nicolae Cristea, D. P. Barcianu, D. Comșa, ér din Mediaș d-l Dionisiu Roman. Pe d-l Coroianu l'au sculat din pat gendarmii alaltă-ieri nopte la 2 ore și l'au declarat de prizonier.

După scirile mai nouș condamnații noștri vor fi duși la două închisori: d-nii Dr. Rațiu, Lucaciu și Coroianu în Seghedin, ér ceilalți la Vaț.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Bētrānul clopotarū.

De

Korelenko Vladimir.

Se inserase. Pe marginea riușorului, în umbra pădurii de brad se întindea satul tăcut într'o nopte instelată de primăveră. Un velt rar de negură, se ridica în sus de pe pământul, care nu de mult se desțepase din somnul iernii; negura marea și mai mult umbra, ce-o da pe pădurea, și învălase c'un luciu argintiu, închis, unde riușorului... Deasupra regiunii stăpâna o liniște tăcută, plină de dor... Locuitorii satului dormiau. Conturele colibelor s'arăcăcioșe numai cu greu se pot deosebi numai ici-colo licuresce în depărtare câte-o lumină slabă și numai uneori s'auze din când în când zăvălul lung al câte-unei porți, ce se deschide, ori urletul cânilor, ce păzesc casele — și apoi erăși liniștea binefăcătoare de mai înainte. Din umbra pădurii pășesc desu călători singuratici, apare câte-un călăreț, lunecă câte-un cărușor, ale cărui roți scărțăe: sunt toți țeran, cari grăbesc la biserică, ca să salute cuviincios s'erbătorea, ce se începe.

În mijlocul satului se ridică biserica pe-o culme singuratecă; ferestrele ei luminează de departe și vârful turnulețului devenit sur în urma bētrāneței, dispăre în negură. Scările turnulețului pocnesc. Bētrānul clopotarū le urcă cu pași clătinați și peste puțină vreme în înălțime apare lumina unei stele nouș — este lampa, ce-o duce clopotarū în mână.

Bētrānului îi cade greu a urca treptile. Picioarele nu vré să-l mai asculte, prea l'a stors viața, ochii încă abia îi licuresc... A sosit vremea, ca bētrānul să se întorcă la odihna vecnică — d'ér mörtea nu vine! El a vēđut scoborinduse în pământ fi și nepoții săi. A tras clopotele bētrānului, tinerilor, d'ér se vede, că mörtea și-a uitat de el; de altă parte vieța nu-i mai este ușoră acum.

Adese-ori a tras el clopotele pentru liturgia de Pasce; abia pôte să mai aducă aminte de câte-ori a așteptat în turnu ora anumită. Și ađi, decă-l iartă Dumnezeu, erăși o va face.

Cu pași grei s'propie bētrānul de bariera slabă a turnului și se rađimă de ea. Prin umbră, jură împrejur abia vede morminții, crucile negre cu brațele lor întinse, apar ca nisce ființe, ce-și păzesc morții. Ra-

murele fără de frunze ale mestecănilor cu trunchiuri albe, înuguresc ici-acolo. De din jos se înalță mirosul plăcut al tinerilor vlăstari, ca și un velt dulce de primăveră, și bētrānul Macaria simte pacea cimiterului.

Ore ce-i va aduce noul an? Sta-va el ore tot aici în turn și de-acum într-un an; ore va saluta el Pașcile viitoare cu sunete de clopot, — séu colo jos... în depărtatul unghiu al cimiterului, va dormi el acūși, imfrunșându-i mormentul o cruce? Cum va vré Dumnezeu... El e gata de drum; d'ér acum trebe să salute mărețele s'erbători. „A Domnului e mărirea” murmură buzele lui; privesc spre cer, unde strălucesc milioane și milioane de stele; își face cruce...

— Mihei! strigă de jos glasul tremurător al unui bētrān. Crisnicul încăruntit privi sus în turn, ținându-și mâinile asupra ochilor scărtați în lacrimi și cu toate opintirile lui nu puté vedé, pe cel ce-l căuta

— Ce vré? Aici sunt! răspuse clopotarū, plecându-se pe parcanul ferestrei turnului. — D'ér nu mă veđi?

— Nu! — N'ar fi timpul să trag clopotele? Ce gândesc?

Amēdoi priviră spre cer. Din înălțime privesc mii și mii de corpuri ceresc. Mihai se gândesce.

— Nu, încă nu!... Sciu eu bine....

El scie bine. N'avea lipsă de cēsornic. Stelele lui Dumnezeu îi spun, când este timpul.

Cerul și pământul și norul alb, care plutesc acolo în depărtare o majestăte lină; pădurea de brad și murmurul riușorului — toate îi sunt vechi cunoscuți. De ele se legă amintirile unei vieți întregi. Înaintea sufletului său apar din nou întâmplările timpurilor vechi trecute: cum a venit mai întâiu cu tatăl său în turn. Sfinte Dumnezeule, ce mult este de atunci... și totuși cât de repede a trecut timpul! Se vede pe sine ca băiat cu pēru creț și cum veltul îi încurcă buclăle. Jos, jos, în adencime, vede mulți omeni mărunți, și căscioarele satului i-se par mușinoie, din potrivă locul liber, pe care s'a edificat satul, îl vede așa de mare, așa de infinit.

— Deși aici este atât de aproape, dise bētrānul clopotarū, arătend spre sat.

Așa stăm și cu vieța: până când

Călătoria ministrului Hieronymi în Ardeal.

Ministrul unguresc de interne, Carol Hieronymi, și-a terminat călătoria sa în Ardeal. El a fost mai întâi la Clușiu, de acolo la Cojocna, apoi la Deșiu, Gherla, Bistrița, Turda, Sibiu, Alba-Iulia și Deva.

În totu decursul călătoriei sale, ministrul n'a dat față decât cu șese Români. El a călătorit printr-un ținut aprôpe curat românesc, și cu toate acestea n'a avut norocirea să vadă fața Românilor. La gâră, la banchete și la toate festivitățile de primire, arangiate în onoarea lui, cei ce au luat parte au fost numai Jidanii și diregătorii unguresci. Românii s'au arătat pretutindena mult mai mândri pe numele lor de Români, decât să meargă să se căciulescă înaintea unui ministru unguresc, care atât el, cât și soții săi din ministeriu, numai rele, amărăciuni și suferințe li-au pricinuit Românilor întotdeauna.

Numai la Gherla avurăm durerea, de-a vedea pe episcopul Szabo, împreună cu câțiva preoți din jurul său, lingușindu-se în mod slugarnic pe lângă ministru și făcându nise declarațiuni, cari se potriveau pentru un episcop unguresc, și nu pentru unul român. Advocatul Mană și Munteanu dela Deșiu, deși au promis, că vor fi solidari cu Românii de acolo, totuși s'au închinat și ei ministrului, ba voiau să-i predea și un Memorand, care — precum ni-se spune și precum asigură și foile unguresci, — era scris și formulat în contra programului nostru național. La banchetul din Sibiu, Mitropolitul Miron Romanul asemenea s'a lingușit pe lângă stăpânire, ținându un toast umilitor în limba maghiară.

Hieronymi a fost bătut mai înainte în sănătatea Prea Sântăi Sale, la care Mitropolitul a răspuns, dîcîndu, că-i „datorim cu toții mulțămită pentru acea îngrijire de bărbat de stat, ce a dezvoltat-o în decursul activității sale“, și terminându cu cuvintele: „Dumne-du se țină guvernul și patria.

Foile unguresci dîc, că toastul Mitropolitului a fost foarte diplomatic. Noi dîcem, cu părere de rău, că putea să fie mai puțin diplomatic, dîc românesc. Episcopul s'astu, care a luat parte la același banchet, a vorbit în limba bisericească și a națiunii sale. De ce Prea Sântă Sa Mitropolitul n'a făcut și el astfel? De ce a vorbit unguresc? Vrut'a să dovedescă prin acesta, că se închină înaintea atotputerniciei maghiarisatorilor?

Foile slovace, boeme, serbe, precum și toate foile din streinătate, amice nouă, laudă foarte mult purtarea bravă a Românilor, și dîc, că Românii au dat și de

astădată o nouă dovadă, că ei sunt mult mai deștepti, mult mai mândri și mai conșcii de sine, decât să se căciulescă înaintea celor ce-i asupresc pe ei și să se lase amăgiți și înșelați de vorbele dulci, dîc înșelătoare ale acestora.

Biroul de corespondență din Budapesta spune, că ministrul s'a depărtat din Ardeal cu convingerea, că astăzi e mult mai strîns legătura dintre poporul român și conducătorii săi, decât să se pōtă face ore-care trebă cu ei.

Noi încă am rămas cu convingerea, pe care de altmîntrelea am avut întotdeauna, că ministrul Hieronymi, ca și toți ceilalți soți ai săi din ministeriu, este mult mai amestecat și mai alipit de ideea maghiarisărei, decât ca Românii să se pōtă apropia de el.

Presă franceză și deciziunea Curiei.

Diarul din Paris „Le Siecle“, organul d-lui Yves Guyot, fost ministru, publică în numărul de Vineri dela 20 Iulie un articol semnat de G. Garreau, în care dîc:

Ne aducem aminte de recentul proces din Clușiu, care s'a sfîșit prin condamnarea celor 25 fruntași români din Transilvania, culpabili numai pentru că au voit să presinte împăratului Francisc Iosif un memoriu, drept recunoscut de constituția țerei, și pentru că la întorcerea lor din Viena au fost atacați de vulgularii maghiari încurajați de autorități.

Procesul acesta a fost o rușine: regulile cele mai elementare ale procedurii au fost violate, apărarea împedecată, tribunalul a avut o atitudine revoltătoare, jurații au mers până a amenința pe acușati.

Au fost cincideci de motive, unul mai valabil, decât celalalt, pentru ca curtea supremă să fi casat un verdict plin de toate viciile. Totu așa de puțin i-a pasat și curții de casație, ca și tribunalului din Clușiu de principiile de drept și de procedură: ea a găsit, că totul s'a petrecut, conform regulilor, și că inica sentință, care lovesce pe cincisprezece patrioți români, cari au uzat de un drept constituțional, a fost la loc.

Hotărît, că Românii din Transilvania sunt puși afară din lege; Ungurii sunt decisi a trata ca cu vitele 3 milioane de oameni, cărora după ce le-au răpit deja toate drepturile politice, îi despōie astăzi de toate mijlocele de apărare legală. Astfel de atentate se rîspătesc.

Inchitățile tribunalului din Clușiu și ale curții de casație din Pesta asigură victimelor simpatiile națiunilor civilizate, și

devin astfel pentru revindecările Românilor un puternic element de succes, un gaj de apropiată independență.

Uu diarŭ slovacŭ

despre călătoria lui Hieronymi.

„Narodnie Noviny“, organul distinsului patriot slovac, Svetozar Hurban Vajansky, scrie în numărul său dela 24 I. c. un articol despre călătoria ministrului Hieronymi prin Ardeal, din care articolul estragem următoarele:

Ministrul Hieronymi și-a gândit odată să facă ca ministri englesi, și să meargă între alegătorii săi pentru a pescui după popularitate. Escelența Sa însă cu totu sportul și excursiunea s'a uitat, că politicianii englesi când merg între popor, duc cu sine un program precis, pe care se nisuesc alt și realiza în tota onoarea.

Când a plecat d-l Hieronymi spre Ardeal, întrăgă presa antinațională, jidană și nejidana, își da totă truda să arate, că ministrul voiesce să ia în mînă pacificarea cu Românii și deslegarea cestiunei naționalităților. Voim să credem, că amestecul și humbugul acesta diaristic s'a întemplat fără scirea ministrului, va se dîc, cum că ministrul a lăsat să se vorbească despre marea nimică, ce era s'o isprăvescă el în Ardeal. Totă lumea aștepta să vedă, că ce va face d-l Hieronymi, și acum s'a descoperit, că el e gata să satisfacă pretenșiunilor Românilor (!!) fără însă a se lăsa în vorbă cu conducătorii recunoscuți, dîc acușati ai lor, cu toate că cu un an mai înainte confera în ministerul de interne cu Dr. Rațiu. Ministrului îi trebuie însă alt-fel de conducători români, cari formulând pretenșiunile Românilor, totodată să observe și intențiunile ministrului, să recunoscă că între Români sunt agitatori, tradatori din patriă, cari conspiră contra integrității statului.

Ce miserie politică! Voiesc să ageze asupra Românilor cu Românii, ca apoi să se pōtă mai cu mare furie arunca asupra lor. D-l ministru însă nu a aflat omeni de acestia și a trebuit să se retragă cu nasul mare. Românii țin tare la olaltă și știu arăta spatele colporterilor guvernului, și poporul român îi scie dîc ori-cărui individ, ce își ia asuprașii asemenea misiuni: „așa se vede domnule, că ești străin aci“.

D-l ministru Hieronymi n'a avut nici în gând o pacificare serioasă cu Românii, ci a voit să facă numai o sărită, după care apoi să ridă bine de frații Români, Serbi și Sași. Însă bagă sēma d-le ministru se nu totu sar, până odată vei face un salto mortale. Cine sapă gropă altuia, cade însuși într'ēnsa!

Școlă de fete din Șimleu.

În 1 Iulie n. c. s'a ținut examenul cu elevele școlii de fete din Șimleul Silvaniei a „Reuniunii femeilor române sălăgiene“, care școlă înflorește și răspândește lumină în toate părțile Sălăgiului, ba și în alte comitate învecinate. Amintita reuniune, în frunte cu St. D-nă Clara Manu, ca presidentă, nu numai că a înființat, ci cu mari și multe abnegațiuni și susține această școlă dreptă sentinela la marginea Ungariei.

Distinsul fruntaș sălăgian, D-l Andrei Cosma, ca director; apoi iscusita învățătoare, D-na Maria Lazară, sunt factorii, cari punându-și puterile, talentul și rutina lor în serviciul acestei școlii, au făcut să vedem un progres neașteptat la toate elevele, cari frecventă această școlă.

Examenul s'a început cu religiunea propusă de Rev. D-nă Vicar Alimpiu Barboloviciu, care ca în toate, așa și în această chiamare, este modelul de devotament, precum s'a și adeverit prin rezultatul examenului.

Au urmat apoi celelalte studii, propuse cu multă pricepere de d-na Maria Lazară, care dela deschidere și până acum conduce această școlă spre mulțumirea cea mai deplină a tuturor.

În parte mare însuși d-l director a examinat elevele în modul, cum d-sa a aflat de bine, și din acea parte a materialului din care a voit. Cu toate, că elevele unei școlii însușesc metoda personală propunătoare, și așa acelu metod se și conformă în răspunsurile lor, și elevele acestei școlii însă nu s'au simțit întru nimic jignite, ci chiar și cele mai mici dintre ele dedeau răspunsuri clare și exacte.

Mult ne-au încântat declarațiunile bine alese ale elevelor; mult din public au rămas emoționați până la lacrimi. De asemenea espoziția lucrurilor de mână, constatătoare din numeroase obiecte, lucrate cu deosebită destoinicie, ar fi făcut onoare chiar și unei școlii superioare de fete.

D-l director, simțindu-se peste așteptare satisfăcut, a împărțit la fine, multe și frumoase daruri elevelor mai distinse, și mulțami totodată atât Rev. d-nă vicar Alimpiu Barboloviciu, ca catechet, cât și zelosei d-ne învățătoare pentru ostenele și sacrificiile aduse întru creșterea copilelor noastre în spirit național. Rev. domn vicar mulțami d lui director, și în special Reuniunii, pentru serviciile, ce le face acestei școli.

Cu acestea s'a încheiat examenul pe la orele 6 p. m., și noi pătrunși de convingerea, că națiunea română, între astfel de împrejurări, va trebui să meargă înainte, ne-am depărtat încântați.

Ună dîc.

omul e tînăr, i-se pare așa de lungă, de infinită; acum vede, că parcă e pusă pe-o farfurie.... Laudă Domnului, aici e vremea, să se întorcă la răpaos. El a trecut cinstit pe drumul vieții, și dîcă va vră Dumne-du, nu peste mult va odhni în sinul mamei pămîntului răcoros.

*

Dîc timpul a sosit! Mihei mai privește odată spre stele, își ia pălăria de pe cap, își face cruce și apucă funia clopotului....

Prin aer sună primul sunet al clopotului... Apoi al doilea, al treilea, al patrulea... unul după altul, în noaptea majestōsă, până ce devin o musică armonioasă, atrăgătoare, mișcătoare. În anii de mai înainte și Mihei scoboria scările și sta în colțul bisericeii, ca să asculte și el slujba sfântă și rugăciunea. Acum însă rămase în turn, căci umerii cu greu pot să-i pōrte povara anilor. Afară de acesta aș simte în toate membrele o oboselă deosebită. Se lasă pe-o bancă și ascultă glasul înecat al clopotului, se adăcesee în gânduri.

La ce gîndesc? Nici el n'ar prea ști spune. Lampa abia luminează turnul. În întunecul abia poți vedea clopotele; de jos, din biserică cântarea s'aude numai

încet, tîmpit, și vîntul șueră printre funiile clopotelor.

Bătrânul își plîcă capul pe piept; chipurile unei vieți trecute îi trec, schimbându-se fără nici o legătură, prin minte. Cîntă.. gîndesc el, cîntă în biserică. S'aude glasul copiilor, ce cîntă la altar; începe să cînte bătrânul preot.

Sute și sute de țărani își plîcă și-și ridică capetele, făcându-și cruce. Sunt totu atâte fețe cunoscute, și toți sunt morți deja!... Aici se vede fața severă a tatălui său, lângă ea a fratelui său, cari își face cruce cu strădană și suspină; colo stă el însuși, tînereța înfloritoare, sănătos, cu putere de viață, plin de dorințe și speranțe la noroc, la bucurii și viitor.

Și unde este acelu noroc? Gîndurile bătrânului mai scîntează odată, ca focul, ce se stinge, luminându toate unghurile asonse ale unei vieți dispărute. Ostenelă nesfîșită, regrete și gîndiri... Unde este acea fericire așteptată și sperată...

Și aici la stînga, între femeile satului, stă și femeia lui, plecându-și capul și rugându-se cu evlavie. I-a fost femeia bună și credincioasă, aibă parte de mîntuirea vecnică. Nici ea n'avea mai puține gînduri. Zolă și hărțuelă și sōrtea comună

tuturor femeilor, o îmbătrîniseră curînd. Ochii ei strălucitori mai înainte, acum își pierdură splendoră, și în locul mîndriei și încrederii frumoasei femei tînere, pși tema de loviturile neașteptate ale sorții... Și norocul, unde era el? Li-au rămas un copil, bucuria și nădejdea moștenirii lor, dîc și acela unde este!

Și colo stă bogatul cămătar al statului, își plîcă trupul până la pămînt, îl sărută, își face cruce, ca să usce lacrimile orfanilor pungași de el, prin fățarnicie, și să înșele pe Dumne-du, ca și pe omeni.

În vinele bătrânului Mihei fierbe sîngele; chipurile sfinte privesc seriose și mînișe de pe pereți jos la miseria și minciuna omenescă.. Totă lumea lui este acum turnul negru acolo în înălțime, pe unde șueră vîntul printre funiile clopotelor și i-se pare, ca și când urechile lui ar auzi o musică din altă lume. „Dumne-du va judeca, a lui este răsunarea“ — șoptesc bătrânul, și lacrimile îi curgă lin pe fața brăzdată.

— Mihei, te apasă somnul! s'auzi de jos.

— Cine vorbește? strigă bătrânul și

sare 'n sus fără de veste. Sfinte Dumne-due, într'adeveru am adurmit? Nici odată n'am mai pătîț rușinea acesta!

Repede, cu mînă isusite apucă funia clopotului, mai aruncă o privire spre pămînt, unde țărănimea mișună ca furnicile... Procesiunea sērbătorescă cu cruci, cu prapori și cu statue sfinte încungiură biserica, și pătrunde până la Mihei strigătul de bucurie: „Christos a înviat din moți!“ Glasurile aceste varsă nouă viață în inima bătrânului... luminile sfinte ardeau cu flacără mai luminosă în ochii lui și i-se părea, că țărani mergu mai repede — trage clopotele, vîntul ia sunetele lor, le duce sus în cer, și echoul devinut o musică minunată, se contopesc cu cântarea din biserică...

Nici odată în viața lui bătrânul clopotar n'a tras clopotele așa de frumos. Se părea, că inima lui, care în acest moment era plină de sentimentele mîntuirii, ar fi supt nouă viață din arama rece, ca și când clopotele în bucuria lor, ar cânta și ar ride; sunetele acestea se nălță spre cer, cătră strălucitoare stele... cari lucesc mai pompos... și sunetele s'aud din nou și érași din nou și sbōră, sbōră spre bolta cerului...

Reuniunea învățătorilor români din Maramureș.

Din protocolul adunării generale a Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din Maramureș, ce s'a ținut în Iodă la 31 Mai n. c., vedem cu bucurie, că această reuniune continuă de-a funcționa regulat și, sub ocrotirea ei, învățătorii noștri maramureșeni continuă de-a desvolta, mai ales în ce privește perfecționarea pomăritului, un zel vrednic de totă lauda.

Dintre 50 de învățători, câți se află în cele 6 districte protopopesci ale Maramureșului, au luat parte la adunarea de 36 ani, au lipsit 11, și 3 posturi învățătoresci sunt vacante. Față de absențele neexcusate, s'a decis a se pedepsi cu câte 50 cr. pentru fondul reuniunii.

Învățătorul Grigoriu Dunca din Iodă a ținut mai întâi o prelegere practică din istoria naturală cu copii de anul I și II de școală, cu un succes foarte bun. S'a constituit apoi comitetul pentru un nou period de 3 ani, fiind aleși prin aclamație: P. O. D-nu vicar Titu Budu ca președinte; Dionisiu Vereș, inv. în Apșa de Jos, vice-președ.; Petru Cupcea, inv. în Calinesci, notar; Auentiu Iuv. în Satu-Șugatug, v.-notar; Vasiliu Doros, inv. în Breba, cassar; Dem. Bitis, inv. în Berbeci, controlor. Comitetul s'a întregit prin alegerea învățătorilor: Dion. Vereș, Augustin Sabo, Aureliu Bodea și Mihail Șerban.

Avea Reuniunea în ban gata constă din peste 600 fl.

La premiul de 5 fl. pus de d-lu vicar T. Budu pentru oltuit, au concurs: Vasile Radu din Văleni, care a oltuit în grădinile poporenilor 2648 oltoani, și Teodor Mihnea, care a oltuit 1831. Premiul l'a dobândit cel dintâi.

La un alt premiu, de 10 fl., pus de d-lu Petru Mihali pentru acel învățător, căruia îi va succeda mai bine a desvolta voia și simțul pentru pomărit în tre școlarii săi au concurs: Vasiliu Radu, care a învățat a oltui 48 de școlari, cari au câte 20—60 pomi oltuiți de ei; la oltă vre-o 2000 oltoani; Teodor Mihnea, care a dovedit, că 22 școlari ai lui au oltuit 1976 pomi; Mihail Hotea dovede, că în comuna Giulesci sunt 847 pomi roditori oltuiți parte de densul, parte de copii școlari, dintre cari 12 inși oltuesc cu succes; în fine Mihail Șerban, ai căruia școlari au oltuit 126 pomi. Premiul l'a dobândit învățătorul Teodor Mihnea din Valea-porcului.

Din acestea se vede, că învățătorii români din Maramureș cu deosebit zel lucră pentru a desvolta în poporul nostru cultura pomăritului. În fă-care an ei oltuesc mii de pomi, așa că peste 10—15

ani se speră, că poporul român din Maramureș va pute avea din rōda pomilor un frumos isvor de câștig. Elicităm pe bravi noștri învățători din Maramureș pentru această nobilă străduință a lor și-i prezentăm ca model de imitat în privința acestei înaintea învățătorilor noștri de pretutindenea.

D-lu vicar Budu a oferit și pentru anul viitor un premiu de 5 fl., pentru acel învățător, care va procura mai multe cărți de cetit, călindare și diare la poporen; alt premiu de 5 fl. pentru învățătorul, care va oltui mai mulți pomi în grădinile poporenilor.

La adunarea de 36 ani a mai cetit o disertație învățătorul primar din Iodă, Petru Bilu, și pentru adunarea viitoare, ce se va țină la Budesci în Joia ultimă a lunii Mai 1895, s'a ales ca disertant învăț. Ioan Stetica din Oncesu.

Esamene la Sate.

8. Poeni. Esamenul s'a ținut în 31 Mai a. m. cu 19 școlari (11 băieți, 8 fetițe) dintre 20 obligați și frecuentatori, sub presidiul subscrisului, de către învățătorul ambulant Ion Micșia, cu succes multă-mitor. Copii împărțiți în două despărțiminte, s'au esaminat din religiune, limba română (cēire și scriere;) din limba maghiară (cunoscințele obiectelor din școală și unele exerciții verbale); din comput mental și cu cifre până la 100; unele trăsuri din istoria naturală și intuițiune. Din răspunsurile clare și precise ale elevilor, cari pentru prima oară au avut norocirea de a-se bucura de fructele învățământului și încă numai în două zile pe săptămână, reiese, că învățătorul și-a dat totă silința posibilă, și școlarii posedă talente frumoase. Odaia închiriată pentru școală e strâmtă și puțină luminosă, s'a provădit însă după putință cu cele de lipsă; manuale, tăblițe și protocoale oficiale s'au procurat. Cu începutul anului se vor începe și cu cele ce lipsesc, de prece poporul se pare tot mai mult aplecat spre școală și începe a aprea folosul învățământului.

9. Riu de mori-Ostrovul. Aici s'a ținut esamenul la 3 Iunie d. a. cu 38 școlari (23 băieți, 15 fetițe) din 58 înscriși și 43 frecuentatori, sub presidiul subscrisului, în prezența preoților locali, a parohului și învățătorului din Ostrovul mare și a unui public numeros, de către învățătorul provisoriu Augustin Popu Bociat, cu succes multă-mitor. Școlarii, împărțiți în 4 clase, se esamină din religiune, limba română și maghiară; computul mental și cu cifre; istoria patriei, geografia și istoria naturală, cântul bisericesc și lumesc. Răspunsurile bunișore și la înțeles;

învățătorul dovedește metodă bună în propunere și destulă sriguință; o dovedește acesta și succesul eminent, cu care a depus esamenul de calificățiune, fiind în urma acesta întărit din partea Consistorului ca învățător ordinar și definitiv la această școală. Frecuentarea școlii a fost neregulată; din 61 elevi, 18 nu au umblat de loc la școală; senatul școlii dimpreună cu directorii nu se interesă de sōrtea școlii; și primăria comunală nu dă nici un ajutor în executarea pedepselor pentru neglijință; în parte lipsesc rechizite și manuale școlastice; grădina de pomărit necultivată. Școla de repetițiune se cercețază foarte neregulată. Edificiul școlii reocere mai multe reparatur; cu deosebire trebuie din nou acoperit. Repetițiile stăruite pe lângă senatul școlastic n'au folosit nimic. Aceste neajunsuri provin în parte mare și din schimbarea prea desă a învățătorilor, ceea ce însă de aici înainte sperăm, că n'a mai fi.

10. Valea Delșii-Ohaba Sibielu. Esamenul public dela această școală s'a ținut în 3 Iunie a. m. cu 25 elevi (22 băieți, 3 fetițe) din 51 obligați și 36 frecuentatori, sub presidiul subscrisului, în prezența preotului local și a unui public român numeros de către învățătorul Adam Mateiu, cu succes puțin îndestulitor. Elevii împărțiți în 3 clase, fură esaminați din religiă, limba română și maghiară, comput mental și cu cifre; puțin din istoria patriei, elementele geografice, și din istoria naturală. Din toate acestea progresul, față de anul trecut, de totu neînsemnat. Frecuentarea școlii a fost de totu neregulată ba copii din comuna afiliată Ohaba-Sibielu nu au cercetat școla aproape de loc. Senatul școlastic nu se interesă de școală; primăria comunală nu dă nici un ajutor întru încasarea pedepselor pentru neglijență, și poporul, în nepricepere încercă toate mijlocele, ca să-și scape copii dela școală, pe care o consideră, ca o sarcină. Causa principală a acestor stări triste este învățătorul, care nici prin zel și stăruință, nici prin esemplu de o adevărată moralitate nu impune acestei populațiuni, ce se află încă aproape în stadiul primu al dezvoltării sale. Școlă de repetițiune aproape nu se ține; grădina de pomărit lipsesc; provederea edificii școlari și clădirea unei sale de învățământ e în lucrare; școla e lipsită de rechizite, și elevii de manuale. Învățământul în mare stagnare.

11. Pesceana. Esamenul la această școală de stat la care e afiliată și Pescenița s'a ținut în 10 Iunie dim. de către învățătorul Balog Elek și învățătoresa Ende Klara, cu 90 elevi din 138 obligați, cu succes bun. Religiunea s'a propus de preotul local Samson Popu, pe lângă remu-

nerare de 50 fl. anual, cu succes îndestulitor.

12. Zaicani. Aici asemenea e școlă de stat; esamenul public s'a ținut în 15 Iunie dim. cu 64 elevi din 60 obligați și 56 frecuentatori, de către învățătorul Karol Pasca, sub presidiul notarului cercualu Brazovay Zoltan, pe lângă asistență numărosă de public romănesc, cu succes bun. Din religiune, propus de parohul local Manase Popu, răspunsurile au fost multămitore. Și cu această ocaziune se laudă zelul și ostēna învățătorului în propunerea cantului bisericesc și executarea exactă și precisă a cântărilor liturgiei, care i-a asigurat stima, iubirea și alipirea publicului întreg din această comună curată romănescă.

Acesta este tabloul școlilor din districtul protopopesc al Ulpiei-Traiane. Reprivind asupra trecutului, trebuie să mărturisim, că pe lângă toate greutățile, în acest scurt interval am pus o nouă și însemnată parte la întărirea fundamentului de existență, așa de amenințat, al școlilor confesionale române, și prin aceste am contribuit și noi cu un obol modest la ridicarea celui monument grandios, în care se cultivă și întreține genul neperitor al Romănismului.

Popu Avelu Bociat,
protopopu rom. gr. cat.

SCRIRILE PILEI.

— 16 (28) Iulie.

In contra căsătoriei civile. Preoții Slovaci din comitatele Nitra, Trencin, Turou și Arva, în adunările lor districtuale dela 17 Iulie n. c., au luat hotărârea, ca să trimită deputațiun la Maiastatea Sa, pentru a-l ruga, să nu sancționeze proiectul de lege privitor la introducerea căsătoriei civile. De-aseenea în sinul clerului catolic maghiar se face mari agitațiuni în contra acestui proiect. Fōia clericală „Magyar Allam“ dice, că decă archierei catolice n'ar voi să mērgă la Maiestatea Sa pentru a-i cere să nu sancționeze proiectul, atunci trebuie s'o facă această clerul inferior, ar archiereilor le dă sfatul să se retragă din postul lor și să-și dea dimisia ca unii, cari nu sunt vrednici de locul, ce-lă ocupă.

— 0 —

Nobleț unguressă. Din Seghedin se scrie, că prizonierii de stat, au înaintat o rugare către ministrul unguressă de justițiă, în care ceru, ca pe ei să-i separeze total de condamnații în procesul Memorandumului. Ei își motivează această dorință cu obrăncia unică în felul ei, că „agitatorii“ valah merită temniță ordinară, și nu închisore de stat.

— 0 —

Basul adencu pērunde timpit și murmură cu majestate în infinit: „Christosă a înviat!“

Cele două tenoruri vestesă în ton tremurător, că „Christosă a înviat“...

Turnul suru încă se pare, că simte bucuria omenilor, și vântul, care jōcă împrejurul bătrânului clopotar, simte și el bucuria; în sfișitū tōte reproducă cântarea de bucuria a omului: „Christosă a înviat!“

Inima lui uită supērea.... uită viața plină de griji și oboseli.... Uită bătrânul clopotar, că speranța lui în noroc și în fericire, este numai un vis deșert, și că el singur stă în lume.... Aude sunetele, cari cântă și plângu, cari se ridică prin lumea intunerecului spre bolta instelată și apoi se scobōră pe pământul plin de amaruri; se vede incungiurat de fiili și nepoții săi, aude glasurile lor pline de bucuria cum se mestecă cu ale bătrânilor și tinerilor, cântându-i despre norocul și fericirea, ce i-au refusat viața.... Bătrânul clopotar trage funiile clopotelor, pe fața lui se rostogolesc lacrimi, inima lui bate plină de putere în fericirea inchipuită.

Josū, într'o grupă, stau omenii și

dicu, că nici odată bătrânul clopotar n'a tras clopotele așa de minunat....

Fără de veste clopotul cel mare sună puternic și apoi se oprește dintr'odată. Micile clopote, speriete, își lasă cântarea, ca și când ar voi să asculte glasul plângător, tremurător, care încet pe încetul dispăre, se stinge.

Bătrânul se lasă fără putere pe bancă, și cele din urmă două lacrimi curgă lin, încet pe fața lui galbenă, ce răcesc....

T. H. P.

Poesii populare.

Sci tu lele numai scii,
Când eram noi doi copii,
Cum ședeam pe pajeste,
Și vorbeam de dragoste.

*
Multu mă miru bade de tine
Câtu te duci în sus și 'n josu,
S'alegi omul de frumosu.
Nu te uiți bade la tine,
Și apoi se m'alegi pe mine.

*
Care fată nu sēruta
Nu căta mai mare mută.
Care nu scie sēruta,

Nice apă nu i-ași da;
Care scie sēruta bine,
Duce-o-ași la vinu cu mine.

*
Când trecu lele p'angă voi
Plāngu-mi ochii amēndoi,
Dēru nu plānge ca unu
C'a sciutū bine rēndu.

*
Tu badiță badișorū,
Când vei trece p'angă noi
Pune clopote pe boi!
La sbicuțul de curele,
Pune pleasnă de mātāsă
Sē te-audū plesnindū din casă;
De-ași fi mōrtă de betēgă,
M'ași ruga către maica,
Sē-mi deschidă ferēsta,
Sē mă uitū la dumniata.

*
De s'ar lua căți și-sū dragi,
N'ar rēmānē frunđa 'n fagi,
Dēru sē iēu și cei urīți,
Rēmānū fagii grāmădiți.

*
Mānce lupii oi și boi,
Nu mānānce pruncē ca noi;
Mānce lupii oi și vaci,
Nu mānānce pruncē sēraci,

Sē rēmāie māndre dragi.
Am avutū și eu drăguță
Și-o muritū māncāndū jintiță.
C'au fostū oile la ei
Și-o gānditū, că n'or mai fi,
De-a māncatū pān'a crepatū,
Și-a sorbitū pān'o peritū.

*
Pentr'unū omū, care-i frumosū
Mergū la dracu bucososū;
Pentru care mi-i uritū,
Imi pare multū pān' n ritū.

*
Cu muerea care-i rea,
Dute 'n pădure cu ea,
Și c'o ciotă o lovesce
Că a gāndi c'o trāznesce.
De pēcatū ți-a fi pēcatū,
Dēru de hidă-i fi scāpatū.

*
Boulū trage la rēsteu,
Ēru eu tragū nēcazul greu;
Boulū trage jugului,
Ēru eu tragū uritului.

*
Spune-mi cuce când ti-i duce
Ca sē viu și eu cu tine,
Tu 'i merge pe susū cântāndū,
Ēră eu pe josū plāngēndū.

La procesul Memorandului. După cum aduce scirea „Pest. Lloyd“, avocatul Dr. Aurel Suci, condamnat în procesul Memorandului la 1½ ani închisore de stat, a înaintat rugare să i-se concedă a-și împlini timpul de pedepsă în închisorea din Arad. Rugarea însă s'a respins.

—o—

România, în urma unei licitațiuni, ținută în tota regula în Belgrad, predă guvernului sârbesc de câțiva ani sarea trebuincioasă. Acum, după informațiile ziarelor din România, Serbia voese să renunțe la contractul încheiat în tota regula și să dea concesiunea furnisării sărei guvernului unguresc. Se vorbesc multe despre mijlocitorii în această afacere și se susține cu siguranță, că pozițiunea ministrului de finanțe sârbesc e compromisă cu deservire. Ministrul român la Belgrad a fost chemat telegrafic la Sinaia spre a da informații Regelui Carol. Din tota această afacere ese la ivelă faptul, că guvernului unguresc i-a stat în ochi înființarea și dezvoltarea micii marine românesce, ca ceva, care făcea cea mai mare concurență marinei unguresce.

—o—

Cursu pentru doice. Atragem încă odată atențiunea cetitorilor asupra cursului pentru doice, sau ingrijitoare de copii, cari voiesc a se pregăti pentru conducerea asilelor de veră. Cursul se va deschide la Blăși în 20 August n. c. și va dura 7 săptămâni. Preferite vor fi vedușele de învățători, soțiile și fiicele învățătorilor români gr. cat. Cererile a se adresa la Consistoriul metrop. din Blăși.

—o—

Convocări. Adunarea generală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ este convocată pe 26 și 27 August st. n. în Sebeșul-săsesc. — Despărțământul XXI (Năsedu) al acestei Asociațiuni își va ține adunarea generală la 29 Iulie n. 10 ore a. m. în Sângeorgiu-român. — Despărțământ. XVI (Sălăgianu-Chioran) la 9 August n. 10 ore a. m. în Șomcuta-mare. (Cu aceeași ocaziune și în același loc se va ține și adunarea gen. a Reuniunii femeilor rom. selăgene, urmată de concert și petrecere.) — Despărț. XXVI la 9 August n. 3 ore p. m. în Reghinul-săsesc. — Despărț. X (Brad) 1 August n. în Baia de Criș. — Despărț. XIV (Clușiu) la 9 August n. 9 ore a. m. în Clușiu. — Despărț. XXII (Bistrița) la 5 August n. 10 ore a. m. în Borgo-Prund.

—o—

Colera. Din Lemberg se telegafeză, că în localitatea Lodz s'a ivit colera. Din Bromberg vine scirea, că în guvernamentul Varșovia, s'au bolnavit de colera

287 persoane. Colera băntuie și mai puternic în guvernamentele Vadon și Paliletz.

—o—

Plăia torențială cu grindină. Astăzi după orele 3½, s'a descărcat asupra orașului nostru o plăia torențială împreună cu grindină mare, asemenea căreia de mult nu s'a vădit în părțile aceste. Din noaptea, grindina a durat numai câteva minute, der cu toate acestea ea a făcut pagube mari, mai cu seamă la grădini și semănături.

—o—

Musica militară va cânta mâne (Duminecă) la promenadă 6 piese, între cari vor fi și „Suspini“, de Ivanovic, și Ouvertura din „Zampa“, de Herold. Săra va da un concert în grădina otelului „Centralu Nr. 1“, cu următorul program: 1) Komzák: Schuler an Schuler, marș; 2) Suppe: Die schöne Galathea, ouvertură; 3) Bayer: Karten, vals; 4) Wagner: Fantasia din opera Der fliegende Holländer; 5) a) Leoncavallo: Intermezzo din Bajazzo; b) Sommer: Königin Christine, gavotă; 6) Sebeb: Chorul dervişilor; 7) Wagner: In der Sommerfrische, potp.; 8) Brahms: Ungarische Tänze 2, 5, 6; 9) Ivanovic: Schiffers Töchterlein, vals; 10) Marek: Verschiedenes Wiedersehen. Începutul la 8 ore săra.

—o—

Musica orașenească va da mâne un concert în „Schützenhaus“ cu programul următor: 1) Puppenfee, marș de Bayer; 2) Ouv. la Muta din Portici, de Auber; 3) Inimă română, vals de Ivanovic; 4) Țigani din pustă de Sartorio; 5) Chant de Rosignol; 6) I Rhapsodie ung. de Liszt; 7) Studenten Launen, vals de Richter; 8) Marșuri istorice de Kaiser; 9) Baratarsa, marș de Sullivan. Începutul la 8 ore săra.

—o—

Un mijloc universal de scos petele, care curăță ori și ce pată din haine fără a se observa, ca un fost pată, cu deosebire în sezonul de veră, când se poartă haine ușoare și deschise, acest mijloc este o neapărată trebuință. Mijlocul acesta a fost inventat de curând de un Englez și este tot-o dată foarte eficient. O bucată, care ajunge pe un timp mai îndelungat, costă numai 20 cr. Acest mijloc este săpunul de curățit pe ale lui Rose, având o rosă, ca marcă de contravenție; săpunul fără această marcă este falsificat. Săpunul acesta se poate cumpăra în farmacii, prăvălii mai principale de drogeria, mărunchiuri, băcării. En gros cum și cu bucata, deca în vre o localitate nu este depou, trimite A. Visnya, deșitar general în Ciucbiserici (Fünfkirchen) pentru preț de 25 cr. bucata, trimisă franco cu poșta. Depositul la Brașov: Alfred Gebauer, I. L. & A. Hesshaimer, Carl Harth. — Sibiu: Farmacia I. M. Molnar. Făgăraș: H. Schul, Ioan Novak. Budapesta: Neruda Sandor.

Vasilie Lucaciu în Clușiu.

Er'i s'a lătit în Clușiu svonul, că Vasile Lucaciu ar fi fost împușcat de gendarmi. Dela Clușiu fama a ajuns la Sibiu și a fost înregistrată și de „Tribuna“, er sera târziu ea s'a răspândit și prin Brașov, unde a produs mare consternare și neliniște între publicul român.

Neliniștea creștea cu orele cari treceau, fără de a aduce vre-o scire pozitivă. Până adă nici în Clușiu nu s'a cunoscut cauza sosirii întârziată a lui Lucaciu acolo.

Se vede că gendarmii, cari l'au escortat au făcut prea multe popasuri dela Șişesci, și așa au sosit cu deșnă numai adă la procuratură. Etă telegrama, ce-o primiram în privința acesta adă la 4 ore și 45 min.:

SIBIU, 28 Iulie. Svonul fu desmintit. Dr. Vasilie Lucaciu va sosi adă în Clușiu.

CLUȘIU, 28 Iulie. Faimel neadeverate. Lucaciu sosese adă aici la 6 ore.

Convocare.

Despărțământul XXII al Asociațiunii transilvane, cu reședința în Bistrița, își va ține adunarea generală ordinară pentru estă an la 5 August n. c. la 10 ore a. m. în Borgo-Prund.

La acesta adunare se invită toți p. o. d n'i membri de ori ce categorii; apoi cei ce voiesc a intra din nou, ca membri, și în fine toți aceia, cari nutresc interesul pentru prosperarea Asociațiunii noastre.

Eventualele disertațiuni au a fi prezentate presiului în scris cu 8 zile înainte de adunare.

Din ședința comitetului despărțământului al XXII-lea, ținută în Bistrița la 25 Iulie 1894.

Dr. Dumitru Ciuta, George Curteanu,
directorul desp. secretar.

Producțiuni și petreceri.

Gherla, 26 Iulie 1894.

Petrecerea tinerimei române din Gherla și juru, ce s'a dat în 27 Iulie n. c. la baile din Chirău, a fost cercetată de multă lume și a avut în toate privințele un succes neașteptat.

Bună impresia a făcut asupra publicului cu deosebire executarea străbunelor noastre jocuri naționale: „Călușorul“ și „Bătuța“. Cuadrilurile au fost jucate de câte 60 părech.

Comitetul arangiator al petrecerei, în frunte cu venerabilul protopop A. Lemenyi, curatorul primar Cămpianu și profesorul de preparandiă Hoszu din Gherla, și-au dat multă silința pentru bu-

na reușită a petrecerei, și osteneța lor și fost incununată de succesul dorit, căci după cum am înțeles, venitul curat al petrecerei, destinat în favorul bisericii române gr. c. din Gherla, ajunge suma de 140 fl., deși prețul intrării a fost numai 50 cr. de persoană.

Printre mulțime am putut remarca pe protopopul Herman din Deșiu cu soția în costum național; avocatul Munteanu cu soția și d-șorele Ana, Elena și Polexenia, neintrecute dansătoare din Deșiu; Nic. Bene cu soția; protopopul Ghelner cu soția și familia întregă; Dr. Ion Farcaș avocat cu soția și alți mulți, ale căror nume încă scapă din vedere.

Someșanul.

*

Concertu împrenat cu jocu va da d-lu Ioan Damianu cosvatoristu în Lipsca, cu bine voitoriu concursu al d-lore Cornelia și Mariora Nicola, Marii Damianu și alu d-lui Candiu Suci, Mercur în 1 August n. c. în sala din grădina „la sora“ Hillinger din Alba-Iulia.

Comitetul arangiatoru. Nicolau Ivanu, protopresbiteru, președintele; Publius Ruzor, cassaru; Octavianu Piso, controloru. Venitul curat este destinat pentru scopu filantropicu.

Intrarea: locul I 1 fl., locul II 80 cr. Începutul la 8 ore sera.

Programa: 1) „Cruciata“, cântec pentru o voce de bas cu acompaniament de pian de Schubert, executat de I. Damianu. 2) „Polonaise“, A-dur de Chopin, executat la pian de d-șora Cornelia Nicola; 3) „Ași vră“ arie națională pentru o voce de bas, cu acompaniament de pian, executat de d-lu I. Damianu; 4) „Curcunii“, anecdota, de Speranța, declamată de d-lu Candiu Suci, 5) „Arie“ din opera: Die Afrikanerin, de Meyerbeer, pentru o voce de bas cu acompaniament de pian, executat de d-lu I. Damianu. 6) „Rapsodie“ de C. Porumbescu, executat la pian de d-șora Mariora Nicola; 7) „Ciobanul“, cântec național pentru o voce de bas cu acompaniament de pian de G. Dima, executat de d-lu V. Damianu; 8) „Cimpoiul“ caprițiu de Iacob Mureșianu, executat la pian de d-șora Cornelia Nicola; 9) „Sunt vânătoru“ arie din opera „O Noapte în Granada“, pentru o voce de bas cu acompaniament de pian. de Kreutzer, executat de d-lu V. Damianu.

*

Măestrii jocarilor din Lugoș vor da cu ocaziunea Stului Ilie (1 August n.) o petrecere cu jocu în grădina Hotelului „Concordia“ din Lugoș Începutul la 8 ore sera. Intrarea: de familie 1 fl. 20 cr., de persoană 50 cr.

Venitul curat e destinat pentru darurile, ce se vor procura pe seama sf. biserici gr. or. române din Lugoș. Ofertele se vor chita pe cale dijaristică.

Literatură.

Atragem atențiunea învățătorilor noștri asupra următoarelor două opuri pedagogice, ce au apărut de curând în editura și tipografia David I. Benvenisti din Craiova (Stada Justiției 20):

Cursul mediu-primar-complect, pentru ambele sexe, de Științele fisico-naturale (Botanica, agricultura, fizica) redactate după programul analitic. Cu 70 gravuri. Prețul 70 bani, legat 1 leu.

*

Cursul superior-primar-complect, pentru ambele sexe de Științele fisico-naturale (Zoologia, botanică, mineralogia, agricultura, industria și comerțul), redactate după programul analitic. Cu 70 gravuri. Prețul 1 leu, legat 1 leu 30 bani.

Ambele opuri sunt scrise într-un stil ușor și precis, întocmite fiind pentru elevii de cl. III și IV primară, (anul al 3-lea și al 4-lea de școală).

*

În Cernăuți a apărut: Novelă de castel, poezie, de T. Robeanu. Reproducția din „Gazeta Bucovinei“.

Murire-ași lume din tine;
Trăire-ași și n'am cu cine,
Că pe cine l'am avut
A pus capu la pământu,
Spatele la erbă verde,
Nici m'aude, nici mă vede.

Boereni, 1894.

Culese de:
Constantin Manu,
învățătoru.

Comorile lui Vodă.

(Tradițiune din Bucovina).

Alătura cu drumul împărătesc, care trece prin orașul Siretiu și duce pe lângă satul Bălcăuți la Suceava, se află o gârlă.

La începutul gârlei acesteia, adevărat acolo unde se întelnește Sasca ca Miedeni, două deluri, cari se află în partea despre amiași a Siretului, se vedu nise adăncitură în pământ.

Adănciturile acestea însă nu sunt adăncitură frescă, ci ele sunt gurile a trei pivniți, în cari se află mai multe buți de bani.

Er' buțile acelea sunt aședate acolo de un Vodă, despre care se dice, că a domnit ore-când peste Moldova și a locuit în Siretiu, și care la ascunderea co-

morilor sale, a lăsat urice, cari spun cu cea mai mare acuratețe, unde-i sunt comorile ascunse și cât de mare e numărul banilor, ce se află într'ensele.

Înainte de 40 cel mult 50 de ani, dice că dând Moldova de uricele acestea, trimise în împărăția noastră, o comisie să caute pivnițele, să le destupe și să scotă comorile ascunse într'ensele.

Comisia, mergând și sosind la starea locului, deschise planurile, ce le-a fost luat cu deșna, căută într'ensele și dând de urma pivnițelor, au pus pe mai mulți omeni, ca să sape și să le destupe.

Trei zile și trei nopți de-arândul se munciră omenii puși cu săpatul, fără să dea de pivnițe. La sfârșitul zilei a treia însă săpătorii au dat de trei uși de fier.

Multă și mare muncă au avut omenii cu săpatul. Der și mai mare chin au avut ei acuma cu deschiderea ușilor. În sfârșit totuși isbutiră cu mare chin și vai a-le deschide.

Și când le deschise, ce să le vadă ochii? O mulțime de buți stau înșirate pe lângă pereții pivnițelor pline de aur lucitor, ca fața sôrelui.

Săpătorii, cum deteră cu ochii de aurul cel strălucitor, bucuria lor, îndată

trimiseră soli în oraș, să chie comisia, care era dusă la cină, ca să vie, să numere buțile și să scotă comorile.

Der până se adunară domni, din cari era alcătuită comisia aceea, la un loc, până se porniră și sosiră, un isvor, care s'a iscat pe neașteptate, umplu tustrele pivnițele cu apă.

Săpătorii, vădându aceasta, prinseră de grabă a scote apa, și scote adă, scote mâni, scotă mai multe săptămâni de a rëndul, fără s'o mai potă găti de scos, căci pare că era lucru pocit, cu cât scoteau ei mai repede și mai bărbătesce, cu atata și apa isvoră și creștea mai tare.

Se vede, că isvorul acela de apă era blăstemul lui Vodă, căci el a strins comorile acelea și le-a ascuns acolo, nu pentru lăcomia omenilor, ci ca să aibă cu ce plăti vămile său punțile în lumea cealaltă.

De aceea și comisia, vădându dela o vreme, că numai de geba se muncesc omenii cu scosul apei, puse să încue din nou ușile, să astupe gurile pivnițelor, și se întorse apoi cu nasul în pământ și cu buzele umflate de unde a venit.

Și de-atunci și până astăzi nimene nu s'a mai încumetat a destupa pivnițele acelea și a scote comorile, cari se află într'ensele.

S. Fl. Marianu.

ECONOMIA.

Lucrul câmpului.

Nici o clasă a societății omenești nu are lucrul împărțit așa potrivit, ca plugarul. Aprópe o îmătate de an, câtă ține ierna, plugarul nu are altă lucră, decât grijirea vitelor și a celorlalte trebuințe pentru economia casnică; înțată ce se desprăvăreză însă, se cepe și lucrul câmpului mai cu adinsul. La început în măsură ai mică, cu aratul și sémănatul, după aceea în măsură totu mai mare, cum se înmulțesc și lucrurile: apă cósă, ogor, secere și celelalte.

Pe când meșteșugarul își pótă vărși lucrul său potrivit cu purile, de cari dispune, în tótă ziua: rna, véra, pe plóie ca și pe timpú mosú, pe atunci plugarul pótă era la câmpu numai pe timpú mosú. De aci urmăză de multe întârzierea cu lucrul câmpului, și întră ploa îndelungate; de aci noi și opintirea lui de a-și îndoi terile, ca să sêvărșescă și aceea, pe timpú uritú nu a pututú sêrși.

Lucrul câmpului este singurul isvor de câștig al plugarilor noștri. Și deși ei nu și-l precesc în bani, totuși când perdú te-o și asa de géba, îi audimú dindú: „Díua asta nu ași fi dat'o pe altú“.

Și în adevăr, așa este. De că-ori nu se întâmplă, ca lucru de și se nu-lu mai pótă sêvărși în uia următoare, fiind-că te chiamă te mai grabnice, séu fiind-că au tratú ploa îndelungate și altele.

Am dísú, că lucrul câmpului este singurul isvor de câștig al plugarilor noștri. Acesta o înțelegemú așa, că ei numai cu ajutorul ațelor lor și cu puterea vitelor pótă sê-și câștigi cele de lipsă pentru nutreméntu și îmbrăcăminte. Dacă icl-colea se mai pótă face încă te-o cărașúă, câte-o orgie dou de mne și altele, apoi acestea suntú scese venite fôrte rari.

Toemai fiind că plugarii noștri, numai cu ajutorul brațelor lor și cu puterea vitelor pótă sê-și câștigi cele de lipsă, trebuie să le pună acelea în lucrare cu multă priper și băgare de sémă, ca lucrul rú să fiă cu atâtú mai spornicú și dnicú.

În privința acesta tóte comunele noastre suntú pline de pilde bune și vrednice de urmatú, de-ore în tóte aflămú plugari harnici, cari de când se cunósc de díua și înă când însereză, nu se mișcă dela crul câmpului: aflămú plugari, cari deși în tinerețele lor au fostú raci, prin lucru și străduința neobosită au ajunsú la bêtărănețe ómení și stare și avere frumósă.

Dér ceea-ce ne-au îndemnatú să priemú acestea, este împrejurarea, că unii plugari au începutú a păsú hărnicia străbună și a-se deda la o vieță mai trândósă.

Urmarea se pótă vedé pretutindea. Copií, rémași cu averi frumóse dela părinți, le prăpădescú în decursul cător-va ani, ér ei ajungú ai pe iernă să cerșescă de pe la ceia, cari mai înainte pótă au fostú servitorii părinților lor.

Unii ómení bogati nu prea au datina de a pune pe copií lorú tineri la lucru, ca să nu se obosescă, și mai bine aducú lucratori streini. Crescendú așa, ei se dedau, ca atunci când suntú mai mari toți alții să lucre pentru ei, ér ei să perdá timpú în petreceri și trândăvia, cari mai târziu se sfêrșescú în decobște și risipirea întregi averi părintesci.

În privința acesta ar puté lua unii dintre plugarii noștri pildă bună dela conlocitorii noștri Sași. Aceștia punú la lucru nu numai pe copii, fiă ei câtú de bogati, ci chiar și pe femeile lor. Ast-felú putemú vedé de multe-ori pe femeile de Sasú alătura cu servitorii, arândú tótă díua la câmpu, pe când la femeile noastre așa ceva pótă afla numai icl-colea, ca unú lucru rarú. Urmarea acestei bune deprinderi este bine-făcătoare pentru poporul sásescú, de-ore ce la ei s'a adevénitú, că se păstrează averile timpú mai îndelungatú, din nemú în nemú, ér nu ca la noi.

Când ar fi, ca să aflămú și la noi numai icl-colea asemenea deprinderi rele, ne-amú mai mângăia cu proverbul: „Nici o pădure fără de uscături“. Dér aflămú chiar comune întregi, cari părăsescú pe încetulú bunele deprinderi străbune: de a-se scula odată cu rândunéua la lucrul câmpului și de a întra în satú odată eu însératulú.

Parte pentru că noi cei de astăzi ne-amú datatú a lucra mai cu capú, séu raționalú, cum se díce, mai cu sporú și mai domolú; parte pentru că și mulțimea mașinelorú de săpatú, sémănatú și altele ni-au mai ușuratú lucrulú: nu mai lucrămú atáta, ca părinții și străbunii noștri, cari lucrau nu numai pentru ei, ci mai făceau și câte 2—4 díle în sêptă-mână clacú domnului pământénú.

Prezumândú și petrecerile au făcutú pe unii dintre plugarii noștri, ca să-și pună moșia zálogú, pe la bănci, ér ei să plătescă anú de anú camete pipérate, de multe-ori numai pentru îndestulirea unei poște de nimicú și trecătoare; așa au ajunsú pe multe locuri unii plugari, ca lenevirea dela lucrul de câmpu să o plătescă tórte scumpú totú cu bani scoși de pe la bănci.

Înțelegemú aci o parte a plugarilor noștri, cari suntú datati a dormi și véra până târziu, când începe musca a cânta, ca să nu se prea umple de róuă; cari suntú datati a prândi acasă domnesce, ér la améđi a trage colea câte una la umbră și pe séră a se întórce de timpuriu acasă.

Că ast-felú de plugari nu lucră cu capú, acesta o înțelegé ori și cine. Dér én pune-te de-i spune la care-va, că știu, că și-ai găsitú nánașulú, „Că doră astăzi totú omulú e domnú pe pământulú și avuția sa“, cum se díce, și apoi e sciutú, că domnia costă bani.

Da, așa este! În locú să mérgă toți plugarii noștri la sapă și secere, de când cântă rândunica, o parte mérgú numai pe la prândú, ér când nu mai potú rêsbi cu lucrulú, ducú lucratori pe plată, căci doră, cum dícu ei: „Cine are barbă, trebuie să aibă și bricia, cine are moșia, trebuie să și-o și lucre“.

Ast-felú de ómení, se înțelegé, că nu-și prea spargú capulú cu între barea: câtú pótă lucra unú plugarú harnicú pe dí? De aceea voimú să le arătămú noi pe scurtú aci o mică însemnare:

Unú plugarú harnicú pótă sápa pe rënduri, după mașina de săpatú, locú de trei ferdele pe dí, ceea ce la sêptă-mână face locú de patru gălete și jumătate; la secere pótă secera, fără să se încordeze prea tare câte, 4—5 clăi de câte 20 snopi, unde va fi holda bună, ceea ce într'o sêptă-mână face 24—30 de clăi de gráu. Și fiind-că seceratulú ține pe cele mai multe locuri câte doué sêptemăni, așa unú plugarú harnicú pótă secera în decursulú unei veri până la 50 clăi de gráu.

Întrebați, vé rogú, iubiți cetitori, în tóte comunele, și decă veți afla unú plugarú, care în decursul

de căti-va ani de-a rëndulú a făcutú acestú lucru, atunci numele aceluia e vrednicú publicatú și luatú dreptú pildă bună pentru toți. Ba că pe unii îi dóre mijloculú la secere, ba că în díua de astăzi numai Țiganii mai seceră, ba că la unii li-e prea caldú, ba că au de a face ténulú, ogorulú și altele, nu se prea îmbuldescú la secere, la toți li-ar trebui clacú. Odată numai ce audú, fiind că ei nici nu prea mérgú pe la holde ca să le védă, că acelea începú a scutura. Atunci alérgă în drépta și în stânga după seceratori, pe cari îi plătescú adese-ori tórte pipérate.

Cunóscú eu însu-mi destule comune, cari cu brațele, de cari dispunú, și-ar puté sápa și secera, fără lucratori streini. Și cu tóte acestea nu este anú lăsatú de Dumnezeu, în care seceratori streini să nu scótă cu prilejulú seceratulú câte-va sute de florini din acele comune. De aceea ne dícu cu dreptú cuvéntú plugarii învetați: „că agonisimú, ca sêlbaticii și cheltuimú ca civilizații“.

Sfêrșimú acesta prin a aréta doué pilde de răbdare și străduință, pe cari pótă unii dintre cetitorii noștri le vorú fi mai audítú, séu cetitú unde-va.

Unú graurú sétosú voia să bea odată dintr'o sticlă cu apă, dér nu ajungea cu cioculú la apă. De aceea s'a apacatú, cu o răbdare și străduință neobosită, și a începutú a căra petricele în sticlă, până când apa s'a ridicatú așa de susú, încátú a pututú ajunge cu cioculú la ea, ca să pótă bea.

— Unú lucratorú séracú, se díce, că a mersú odată la unú bogatú, ca să-i dea ceva de lucru. — „Acum odată n'am lucrú“, răspunse bogatulú, „dér ca să védú, că ai răbdare și străduință la lucru, apucă-te și-mi mută petricele acelea din loculú acesta dincóde, și pe urmă o sê-ți plătescú“. Lucratorulú se apucă cu o răbdare și străduință, de care s'a miratú chiar și bogatulú, și până séra a sfêrșitú căratulú petrilorú. — „Bine“, îi díse bogatulú, „ai ai unú florinú pentru lucrulú têu!“

Înainte de a pleca lucratorulú, în diminéța următoare mai întrebă odată pe bogatú: „că nu mai are și pentru díua aceea ceva de lucru?“ — „Ba da“, îi răspunse bogatulú, „mută-mi petricele éráși la loculú lorú!“

Lucratorulú, deși védú, că lucrulú lui nu are nici unú scopú pentru bogatú, totuși se apucă și a doua óra, cu aceeași răbdare și stăruință, și până séra își sfêrși de nou lucrulú. Atunci îl chemă bogatulú și îi plătí éráși unú florinú.

A treia dí voia să plece lucratorulú fără a mai întreba pe bogatú, decă mai are de lucru. Când volú să plece însă, îi díse bogatulú: „Stăi și-mi mută petricele din loculú dintăiú, că aci totuși mi-sú în cale!“

Deși lucratorulú la începutú șovăia, în cele din urmă însă a ascultatú de bogatú și i-a mutatú petricele éráși unde a dísu elú. Când se făcu séră îl chiamă bogatulú în casă și-i díse cu bunăvoință: „Védú, că ești séracú, nu din vina ta, ci mai multú din vina sorții, care împarte așa nepotrivitú avuțiile. — Aici ai o sumă mai mare de bani, primesce-i dela mine și întreprinde ceva cu ei, ca la urmă să ai unde lucra la tine cu unú scopú hotărítú“.

E de prisosú să mai spunemú, că lucratorulú nostru a ajunsú cu timpulú unú omú cu stare și avere, prin răbdarea și stăruința sa neobosită.

Căți suntú între plugarii noștri, cari nu suntú siliți a lucra la alții fără scopú, ci numai lorú înși-le, și totuși arată puțină răbdare și stă-

ruință la lucru. Se vede, că unii ca aceia au uitatú o vechiă dícală românăscă: „cine mișcă, totú mai pișcă; cine șede cósă-i cade“.

I. Georgescu.

EDUCAȚIUNE.

Învăț cum să cunósci producțiunile ocupațiunii umane.

Fiind-că după cum am arátatú mai susú acesta procură unú materialú fôrte variatú pentru convorbirea instructivă cu copií, de aceea cunóscerea lorú e indispensabilă. În educațiunea obicínuită până acum ea a fostú aprópe cu totulú streină. Asupra celorlú mai multe lucruri, ce ne înconjórá n'avemú de locú cunóscințe clare, și numele diferitelor lorú părți ne erau necunoscute. De nu vomú căuta să ne însușimú a lorú cunóscință, atunci n'o vomú puté să o comunicămú școlarilorú și ei se vorú deprinde de a studia aceea ce-i înconjórá în modú superficialú și se mulțumescú numai la o cunóscință întunecósă asupra lorú.

Prin urmare amice! tu care te dedici educațiunii, silése-te de a face cunóscință cu diferitele producțiuni ale sírguinții umane și învază cu deosebire de a cunóscé și a numi corectú materia, părțile și scopulú lorú. Ocaziune la acesta vei afla, decă cauți. Persóna, care a produsú și a întrebuintatú unú lucru óre care, și va puté da informațiuni despre totú ce vrei să șci.

Așa d. e. decă întélnescú unú agricultorú, care răspunde pretinsece la a ta salutare, atunci întră cu elú în vorbă asupra ocupațiunii și instrumentelorú, de cari se servese spre a ara, ca să prepare ogorulú pentru producerea sémănaturilorú, cu cari te nutresci. Întrébă-lú sê-ți spună cum se numescú diferitele părți ale plugului și scopulú, pentru care suntú făcute fix-care din ele. Elú va răspunde cu plăcere la întrebările tale și tu vei afla lucruri, ce n'ai cunoscutú până atunci, și te vei bucura, că le-ai cunoscutú.

Visiteză și atelierile tēmpalarului, strungarului, ferarului, etc., și întrebine-te cu ei asupra materialului, ce lucréză, asupra formei, ce i dau și asupra instrumentelorú, de care se servescú spre a-și ajunge scopulú. Visiteză mai departe locurile, unde suntú espuse mașini, care prin presiunea unei anumite fôrțe producú mari efecte, ca d. e. o móră, și caută să cunósci diferitele ei părți, numirile și scopulú lorú etc.

În asemenea convorbiri cu clasa muncitoare vei dobândi adesea mai multe cunóscințe și dexterități folositoare, de câtú în sala de prelegeri a unorú filosofi. Te vei deprinde cum să vorbești și să te porți cu această clasă de ómení numărósă, importantă și indispensabilă pentru societatea umană, — unú darú pe care nu-lú pótă avé tot-d'auna unú savantú retrasú. Vei dobândi o comóră de cunóscințe, pe care vei putea s'o folosescú în urmă în cerculú școlarilorú tēi. Cele mai comune lucruri și vorú oferi materialulú pentru convorbire. În fine te vei deprinde de-a nu mai studia lucrurile superficialú, ci temeinicú, și vei comunica această deprindere și școlarilorú tēi.

Învăț cum să-ți întrebuintezi mânilé.

Cine pune zahărú cu lingurița într'o césacă de cafea și acela și întrebuinteză mânilé, însă cum că n'am în vedere o asemenea întrebuintare, decă vrea cine-va să îndemne pe alții de a înveta sê-și întrebuinteze mânilé, se înțelegé de la sine. A înveta sê-și întrebuinteze mânilé însemnézá mai multú a căuta să aibă în a sa putere, prin felurite eserițiuri, toți mușchii lorú, ca ast-felú să pótă cu ei întreprinde și esecuta felurite lucrări.

Și fiind-că aici e vorba de formarea cui-va, ca educatorú, atunci trebuie să înveți de a întreprinde cu preferință ast-felú de ocupațiuni, și a esecuta ast-felú de lucrări, ce-ți potú fi de folosú în educațiune.

Persóna, la care pótă și înveți ceva

Din „Carticica Furnicilor“.

în această privință găsești pretutindeni, și în cea mai mare parte vor fi gata de a-ți face cunoscută arta, pe care o întrebuințezi în lucrările lor.

Așa d. e., dacă întâlnești o persoană, care posedă dexteritatea de a face diferite figuri prin indoirea hârtiei, nu considera aceasta ca ceva puțin important, ci caută de învăț. Aceasta îți va procura diferite avantajii la copii, ce îți sunt încredințați, și în special la aceia, cari au mâinile prea slabe spre a pute întrebuința instrumente.

Învăță încă și impletitul, dacă ai ocaziune, fiind-că prin acesta vei pute să-ți ocupi școlarii într-un mod plăcut și folositor.

Caută și un grădinar, dela care poți să iei lecțiuni câte-odată. Învăță să poți întrebuința sapa și târnăcopul, să faci structură, să cunoști avantajile, ce se pot observa la esirea, plantarea și așteptarea producțiilor obișnuite ale grădinarilor. Dacă vești, că se dezvoltă la ai tăi școlari înlesnirea pentru cultura grădinariei să nu te împotrivesci, ci să cauți de a nutri și a o satisface, de a fi ajutorul și consilierul micilor grădinari și de a fi în chipul acesta pentru ei, o foarte importantă persoană.

Cu deosebire caută ocaziune de a învăța să lucrezi în lemn și cu mucava. Ți recomand aceste lucrări mai cu seamă, fiind-că sunt foarte curate și nu îți dau atât de multe ocaziuni să-ți murdărești mâinile, hainele și camera, și pe lângă acestea înveți să întrebuințezi și anumite instrumente ca rindeaua, barda, sfredelul, burghiu, ciocanul etc...

Dacă scii să mănuesci asemenea instrumente, atunci puterea și activitatea ta e mărită și vei fi în stare de a o pute transmite și școlarii și a-i conduce astfel la importanța, folosirea și plăcuta lucrare din a lor inițiativă. De unde am timp, întrebi tu, ca să pot face toate acestea? Prin acesta mă silești, ca să-ți dau altă optulea sfat.

Deprinde-te de a-ți ocupa timpul cu economie.

Timpul e banu' dicea, dacă nu mă înșel, Franklin și probabil față de omeni în ochii cărora nimic n'are așa mare valoare, ca banul spre a-i pute face astfel să priceapă însemnata valoare a timpului. Eu ție însă, că timpul e mai mult ca banul, fiind-că prin buna întrebuințare a timpului se pot câștiga mulți bani, er timpul nu se poate cumpăra prin nici o sumă de bani. Numărul familiilor, ce se plâng de lipsa de bani, nu e tocmai mic. Vizitează teatrele și concertele; ospătează adesea pe cunoscuți la masă, ce e plină de cele mai variate și scumpe mâncări; imităz în infrumusețarea camerilor pe persoanele cele mai bogate și se îmbracă după cerințele modei, și apoi se plâng, că nu le ajunge venitul!

Cum s'ar pute ajuta aceste familii; cum s'ar pute pune într-o pozițiune, în care să se înlătore de-odată lipsa banilor, ori și cine poate vedea, numai ele însă nu.

Amice! Tu care întrebi, de unde să aibi timp, ca să poți învăța toate acestea? În tabloul unor asemenea familii ești tu însuși desemnat. Cele mai frumoase ore ale zilei, — orele de dimineață, le petreci poți în pat. După aceea te așezi la masă și cetesci jurnalele, revistele și alte scrieri, ce și-s'au trimis din partea societății de lectură al cărui membru ești. După prânz vizitezi prieteni, er sera te așezi la masa de joc. Dacă te consiliezi, ca să cunoști natura și să înveți a-ți întrebuința mâinile, mă întrebi, că de unde poți ave timp spre a învăța toate acestea?

Reflectează numai cum să-ți întrebuințezi timpul mai potrivit și fă ceea ce te va consilia rațiunea, și atunci vei ave timp îndeajuns nu numai să înveți ceea ce te indemnă eu, ci și altele multe.

Scolă-te de dimineață, căci prin această câștigă câte-va ore în care poți să înveți multe.

De ore ce cu ivirea dimineții întreaga natură se deșteaptă, — excepție de paserile nocturne, — de aceea e necuviincios, ca

omul, care în anumite privințe e stăpânul naturii, să doarmă în acest timp. Abateră dela această ordine a naturii are de sigur felurite consecințe triste și în special pentru educator.

Dacă vrei, ca școlarii tăi să fi sănătoși și să fi apărați de slăbiciune, atunci trebuie să se scole des de dimineață. Și cum vrei tu să-i poți deprinde la acesta, când tu însuși ești apucat de lumina soarelui în pat?

Cugetarea și observarea să-ți fie tot-d'auna ocupațiunea principală. Prin această se va exersa puterea ta intelectuală și îți aduni o comoră de cunoștințe, câștigată prin tine însuși, de a căror veritate ești convins și pe cari le poți întrebuința în ale tale lucrări. De asemenea trebuie să cetesci spre a îți procura mai multă materială pentru cugetare. Se face acesta cu cumpărare și mai ales cu privire la alegerea materialului din specialitatea, cărei te ai dedicat, atunci procuri spiritului tău un nutrement sănătos și întăritor.

A ceti necumpetat, așa după cum e obiceiul acum, atunci îți pari ca un om, care mănâncă totă ziua. Stomacul lui tot-d'auna plină, îl face incapabil de a cugeta, er sucurile provenite din felurite mâncări se strică. Cetirea continuă îți ocupă cea mai mare parte a zilei și îți răpesc timpul, pe care trebuia să-l ocupi în cugetare și lucrare. Ți umpli capul cu o mulțime de noțiuni adevărate, probabile și false, cari te încurcă și nu te lasă să ajungi la nici o independență. Astăzi judeci într-un fel, peste o săptămână afirmi contrariul, așa după cum ai cetit-o în urmă.

Ast-fel de nefavorabilă îți va fi cetirea necumpetată, chiar dacă n'ai avea nici o ocupațiune determinată.

Mult mai mare desavantajiu rezultă însă din acesta, dacă ai anumite ocupațiuni determinate, așa cum e d. e. educațiunea.

Dacă te presinți în mijlocul copiilor, o faci acesta numai cu corpul, fiind-că spiritul îți e aiurea și petrece încă în cercul de idei în care l'a pus revista, pe care abia acum ai lăsat-o din mână. De aceea nu auți bine și vești greșit, er vorbirii tale îi lipsește energia necesară. Tu îi supraveghezi cu revista în mână și ceri dela ei o tăcere nenaturală, ca ast-fel să nu fi deranțiat în cetire. La ori și ce sgomot, la ori și ce întrebare, ce și-se face, te superi și devii brusc. Ești incapabil de a le observa lucrările și prezența ta nu valorează mai mult de cât figura de paseră, ce se pune în locurile cu grâu spre a speria vrăbiile. Cât-va timp se tem de ea, încetul cu încetul însă se deprind, așa că la urmă se aședă chiar pe ea.

Așa der, amice! vrei tu să devii în adevăr un bun educator, atunci urmeză sfatul meu și cumpătează-te în cetire. Gândește-te, cum că cetirea trebuie tot-d'auna să fiă numai un mijloc pentru ajungerea, scopurilor mai înalte și faci o neiertată greșelă, dacă iei mijlocul drept scop. Vei economisi atunci mult timp, pe care îl poți întrebuința pentru câștigarea unor ast-fel de cunoștințe și dexterități, ce sunt neapărat necesare în ocupațiunea cu educațiunea. Gândește-te numai la Pestalozzi! Ar fi putut el ore ajunge, ca să fiă cel mai însemnată bărbat producător, dacă ar fi întrebuințat în cetire timpul, pe care l'a întrebuințat cu cugetarea și observarea!

Vei face mai departe o mare economie de timp, dacă nu te vei deprinde prea mult cu societatea.

Cum că societatea își are marele ei avantaj și că e un fel de trebuință gustarea cumpătată a ei, cine va nega aceasta?

A petrece însă jumătăți întregi de zi din timpul săptămânii în societăți, e o risipă de timp, e o adevărată plictisală, care ca ori și ce plictisală face mult rău și răpesc mult timp educatorului, pe care s'ar fi convenit să-l întrebuințeze pentru prepararea și îngrijirea meserii sale. Dacă vei petrece în natură, séu atelier numai jumătate din timpul perdut până acum,

atunci de îndată vei deveni un alt om.

Încă ceva! Tu nu ești jucător de cărți? Tu n'ai deprinderea, ca să perți jumătăți de zi, séu de seri cu jucatul cărților? Dacă ai acesta, atunci trebuie să te renasci, să se facă cu tine o nouă schimbare, de vrei să fi bun de educator. Nu te-ai gândit de loc asupra valorii timpului? N'ai reflectat de loc, cât poți să cugete, să învețe și să lucreze un om inteligent într-o oră? Cum poți să te porți tu așa de risipitor cu orele vieții tale? Cum vrei să poți educa, când te stăpânesce patima jocului? Nu te abați tu de la ale tale datorii, când sună ora de joc și te chiază la masa de joc? Cum vei pute tu să predici a lor tăi școlari stăpânirea de sine când tu însuși ești școlar al patimii jocului? Nu va influența exemplul tău asupra copiilor și îi vei face să aibă aplecare spre jocul de cărți?

Așa der amice! tu care ești cuprins de această patimă, alege! Renunță la jocul de cărți, séu la educațiune, fiind că amândou se impacă tot așa de puțin, ca și lucrările într-o turnătorie cu cântatul cu armonica.

Eu cred, că și-am răspuns în de ajuns la întrebarea: de unde să am timp, ca să pot învăța toate acestea?

Renunță numai la toate deprinderile, pe care le-ai avut de a risipi timpul până acum, și atunci vei ave timp în abundență de a învăța tot ce poți înlesni și ușura ocupațiunea cu educațiunea.

Despre sămănături, séu cereale

de I. Georgescu.

Cum să îngrijim fânețele, ca să producă fână multă?

— Am vădit pe hotarul D-Vostră un lucru, ce nu-mi place, bade Tomo!

— Ce lucru poți fi acela, d-le învățător?

— Pentru-ce D-Vostră nu risipiți primăvera mușinoiele de pe fânețe? Pentru-ce nu grăpați fânețele sterpe de ierbă, cu grapa? Pentru-ce nu lăzuiți răchitele de pe fânețe? Pentru-ce nu udați fânețele din apropierea apelor? Pentru-ce nu faceti șanțuri la cele băltoase, ca să se scurgă? Pentru-ce nu puneți câte puțin gunoii séu musti de gunoii pe ele? Pentru-ce nu sămănați câte-o chilă două de trifoi pe fânețele mai sterpe de erbă?

— D'apoi noi așa ne-am pomenit, d-le învățător!

— D-Ta mă bagi în pământ cu vorba asta, bade Tomo!.. Bine, der imi spuneai, că chiar și D-Ta cumperi mai în tot anul un car două de fână; n'ar fi bine ore, ca fânul acela, ce-l cumperi, să crească pe fânețele D-Tale, er banii să-ți rămână în șerpar?

— Ba bine, dicit!

— Ei dacă ar fi bine, apoi ascultă să-ți spun eu, ce să faci, ca să nu mai cumperi fână!

Primăvera, după ce se duce zăpada, ia-te frumos pe la toate fânețele, mai întâi cu sapa, cu hârlețul și secura și risipesce mușinoiele de pe fânețe, ca să crească erbă în locul lor și să nu îți îndoese, ori rupi cosa, când cosesc; tale răchitele de pe fânețe, ca să potă crește erbă în locul lor; fă șanțuri prin fânețele băltoase, ca să se scurgă apa și să potă crește erbă pe ele; condu apă, unde poți, pe fânețe, ca să crească erba mai curând. După aceea du-te cu grapa și grapa fânețele, ca să se rupă mușchiul de pe ele și să crească erbă în locul lui; du câte puțin gunoii pe cele mai sterpe de erbă și sămăna câte o chilă două de trifoi: atunci banii ce-i dai primăvera pe fână, îți vor rămâne în șerpar.

— Dău, că bine dicit, d-le învățător! Omenii noștri nu se duc pe la fânețe dela o cosa până la cealaltă: adecă din anul în anul.

— Rău destul, bade Tomo! Eu am umblat în țera Olteniei și ce pământ rău e pe acolo! față de cel de prin Ardeal, și totuși Oltenii se sciu ajuta: ei udă fânețele sterpe de erbă cu apă din riuri, așa

ca să cosesc odată fână și de câte două o pot otava; risipesce mușinoiele și face șanțuri la cele băltoase; gunoiesc fânețele mai sterpe, cu gunoii dela vite; ba pe câte-un loc sămăna mazărice și trifoi, și ast-fel să prăsesc nutreț destul.

— Văd, că și cu asta ai dreptate, d-le învățător! Am fost și eu mai deună nădi în țera Olteniei și am vădit, cum un Oltenii fânețele; am vădit, că erariul les multe comune, unde s'a făcut comasă și a luat nisce locuri mai tot băltoase și adecă le-a făcut șanțuri, s'au scurs încât le-au putut nu numai cosi, ci și ara să sămăna.

— Vești, bade Tomo, ce poți face omul, dacă vră. „Mergi și fă asemenea” alt după șisa scripturiei.

Din viața animalelor.

De Maro.

Păzitorii de noapte împănă.

Dacă trece călătorul séra târziu séu noptea printr-o pădure mare și aude prin văzduh strigătul: *hu! huhu! huhu!* ep atunci scie, că acela nu e „Strimbă lemne” séu „Vânătorul sălbatec”, care vânăza pe calul de foc, cu câni de foc. Scie, că acesta e cântecul *buhci*. Celu ce însă nec scie de bună seamă acesta, acela trebuie să a pătească, ca și mine; atunci va crede. Căer copil de 6 ori 7 ani m'au făcut servitor cu poveștile lor se cred în năluci și în spirite. Într-o zi me ia servitoră noastră cum dăna la satul vecin, dincolo de pădure unde îi locuiau părinții. La înserate pe as niramă înderăt spre casă cu o lampă aprinsă și cu o năframă plină de meru. Când ajunserăm în pădure se făcu de totă noapte și îndată începurăm a auzi strigătul înforător prin aer. Crezurăm, că ne-a bătut césul din urmă, și începurăm a fugi, cât ne duceau picioarele, numai să măntuim viețile tinere. Când de-odată au auzit o mișcare de aripi de-asupra capului, servitoră strigă, lampa și merele zăcea pe pământ. O buhă apucă adecă după lumina lampei și ne alungă din capul crămă dința desertă prin câte-va lovituri cu aripi. De atunci sciu, că buha strigă *uhu*, é ac în câni vânătorului sălbatec. Și acum căm umblăm câte odată séra prin sat și trecând pe lângă biserică spre casă auzim din turn câte-un suspin, ca de omi atunci scim, că nu e sufletul nelăstiat al vrunii cămătar or tálharu. Scim că glasul acela îl scote *buha de biserică* și cel mult ne gândim, că dău urit viața e, să dormi ziua și să veghezi noptea!

Când însă ședem noptea, la lumina lampei singuri, și lângă noi zace un bo navu, și dacă auzim de-odată lângă fână răstră strigătul: *cuiți! cuiți!* au nu, se pare, că strigă morțea să ducă pe cel ce dome atât de nelăstiat? Da, noptea e dușmana omului. Însă morțea nu strigă așa pe aceea, pe cari vră să-i ducă. Cel ce strigă ast-fel afară, nu e alta, decât o buhă mică: *cucuveica*. Și că bolnavu nostru va trăi ore, séu va muri, aceea nu scie *cucuveica*, precum n'o scim nici noi. Nici nu vine la ferăstră pentru bolnavi ci pentru că o atrage lumina. Cu un curvent: piără credința desertă, ce e legată și de nemul buhelor. Ele nu merită să le privim cu ochi răi, căci afară de aș numitul *Uhu*, ne fac numai bine, m ales nouș țeranilor. Și cu atât mai puțin merită să fiă chinuite, ba chiar omorite.

Este o faptă foarte nedreptă, și merita pedepsă, dacă copii la trasul clopotelor dau peste un cuib de buhă cu pui, și g iau buhei puii. Se joca apoi câte-va momente cu ei și apoi îi lasă să piără. Dacă i-ar fi lăsat să trăiesc, atunci pe câmpurile părinților lor ar fi rămas cu câțiva șoreci mai puțini. Der încă ce se dică când și astăzi mai ași câte o buhă răstănită de atare ușă dela sură. O! în multe lucruri suntem încă foarte rămași înapoi și n'ar trebui să credem prea mult de pre cultura noastră înaintată.

Și acum să auzim, ce dice istoria naturală despre buhe: Buhele formăz

Familia între paserile răpitoare, paserile răpitoare de noapte. Sunt cu totul 118 specii, între care 15 trăiesc în Europa. Capul este mare și acoperit cu pene, ochii li sunt mari, îndreptați înainte și încunjurați la un o cunună de pene, ca și o păioră. Pennele buhelor sunt rari și moi și acoperă trupul până la degete. Ziua buhele văd urechi, cu atât mai bine însă în amurgul la lună, din care cauză pe timpul acesta și iesuș a prada. În tota familia buhelor este numai o specie stricăcioasă, unu fiu rău, și adică:

Uhu (Huhurez, Strix bubo). E cel mai mare dintre toate buhele, măsură dela cioc până la codă 65 cm. Cu aripile întinse măsura din vârful uneia până la altă celeilalte aripi 1,62 cm.

Din norocire trăiesc numai singuraecă prin pădure. E de coloro galbenă-rușiniă, are ochi mici, picioarele împănate și a urechi nisce stufuri gróse de pene. Țărânilor le strică prin aceea, că vénéză după ariciul folositor; mai mare daună le căvénéză însă vénéătorilor, de-ore-ce nutreiméntul lui sunt animale sugătoare mici, și epurî, ba chiar și căprioare tinere. Din punctul acesta de vedere elu se ține de cele mai stricăcioase paseri. Dăcă umbli prinși căle vénéători, atunci îi merge rău, căci e nedepsit pe viața cu înlanțuire. Ca și cei s'ocai mulți ómeni, ast-felú aprópe tóte pacerile, cu micu cu mare, nu-lú potú suferi ele Uhu și pe ura acésta își baséză și vénéătorulú planulú seu. Pune Uhu legatú de picioare pe o rudă înaltă și apoi se asedă reatr'unú locú ascunsú. Nu duréză multú și aserile, micú și marú, vinú sê-si verse mápăia asupra prinsonerului. Dăcă ar fi liberú, reatunú cele mai multe s'ar teme de ghiatúle lui ascuțite. Așa însă suntú peste mărărră vesele, încatú nici nu observă cum că adú la páméntú una după alta, nimerite nu e plumbulú vénéătorului. Se înțelege, véstătorulú încă caută se impuse mai alesú un aseri stricăcioase. Acésta e sórtea lui Uhu, și se póte deci vedé, că și mišelulú acesta mare la urma urmelorú o plătescú rău.

Tóte celelalte buhe, afară de Uhu întú animale fórté folositoré și meritá sê a seutite. În numérulú viitorú le vomú vedé, cari suntú, și ce folóse aducú.

mai albú. În sêra aceea n'am sárutatú pe fata regelui, în patulú ei de speranță și de suferință.

În morméntulú unde nu e suferință și unde nu e nici speranță, am găsitú pe fata regelui. Fata regelui e palidă ca și crinii luminați de érnă! Nu avea pe dênza nici manta (fata regelui e palidă!) nici cornetá cu firú, în morméntulú unde nu e suferință și unde nu e nici speranță, ci numai unú giulgiu de atlasú albú, și ósele și mai albe. Regina nu veni! În nóptea aceea am sárutatú pe fata regelui în morméntulú, uáde nu e speranță, nici suferință. — *Caŷulle Mendes.*

Căendarulú sêptémănei. IULIE. are 31 zile. CUPTOR.

Dilele	Căend. Iul. v.	Căend. Gregor.
Dum.	17 S. m. Marina	29 Marta
Luni	18 M. Iac. și Emil.	30 Beatrice
Marti	19 Cuv. Maor. D.	31 Igoatiu de Loi
Mer.	20 † Sf. Prof. Ilie	1 August. Petru
Joi.	21 Cuv. p. S. și I.	2 Gustav
Vin.	22 S. Maria Magj.	3 M. Stefan
Sam.	23 S. m. Trofiu.	4 Dominio

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 25 Iulie n. 1894.

Săminte	Cualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grân Bănățenescú	80	6.70	6.75
Grân dela Tisa	80	6.75	6.80
Grân de Pesta	80	6.75	6.80
Grân de Alba-regala	80	6.75	6.80
Grân de Bácska	80	6.80	6.85
Grân ung. de nordú	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiulú	Cualitatea per hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Săcará	nutrețá	70-72	5.00	5.05
Orzú	de vinars	60-62	—	—
Orzú	de bere	62.64	—	—
Orzú	de bere	64.66	—	—
Ovésú		89.41	6.85	7.20
Cucuruzú	bănăt.	75	—	—
Cucuruzú	altú soiú	73	5.30	5.35
Cucuruzú	"	—	—	—
Hiriscá	"	—	—	—

Produs/div.	Soiulú	Cursulú	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțerná ungar. francesá	52	56.00
"	roșiá	62.	67.
Oleu de rap.	rafinatú duplu	—	—
Oleu de in		—	—
Uns. de porc	dela Pesta dela țérá svéntatá afumatá	48.	48.50
Slănină		45.50	45.
Său		48.	49.
Prune	din Bosnia în buti din Serbia în saci	12.	12.50
Lictarú	slavonú nou bânățenescú	12.	12.50
Nuci	din Ungaria ungresci sêrbesci	10.50	11.
Gogoși	brută galbiná strecuratá de Rosenau brutá Drojdiuța de spirt	—	—
Miere		—	—
Ceará		—	—
Spirtá		—	—

Cursulú losurilorú private din 25 Iulie 1894.

	comp.	vinde
Basilica	9.80	10.20
Creditú	196.75	197.50
Clary 40 fl. m. c.	57.50	58.50
Navig. pe Dunăre	140.—	146.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	25.80	26.40
Laibach	24.50	25.25
Bnda	60.—	64.—
Palfy	58.50	59.50
Crucea roșie austr.	18.—	18.60
dto ung.	12.—	12.70
dto ital.	12.—	13.25
Rudolf	23.50	24.50
Salm	69.—	71.—
Salzburg	27.50	28.25
St. Genois	70.50	71.50
Stanislaw	46.—	—
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	144.—	150.—
dto 4% 50	70.—	73.—
Waldstein	47.—	—
Windischgrätz	—	—
Sêrbesci 5%	39.50	39.90
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	—	—

Têrgulú de rimători din Steinbruch. La 23 Iulie n. 1894

Starea rimătorilorú a fostú de 187,766 capete, la 24 Iulie au intratú 2218 capete și au eșitú 1664 rămânândú la 18 Iulie unú numărú de 188,320 capete.

Se notéză marfa: ungurésca veche, grea dela 41. — cr. până la 42 or. marfa ungurésca tinerá grea dela 42 1/2 or. până la 43 1/2 or., de mijlocú dela 42 1/2 or. până la 43 1/2 or. ușórá dela 43 1/2 or. până la 44 or.

Marfa țăránescá grea dela 41. — până la 42 — or. de mijlocú dela 42. — or. până la 42 1/2 or. ușórá dela 43. — or. până la 44. — cr.

Prețurile cerealeor din piața Brașovú. Din 27 Iulie st. n. 1894

Măsurá sau greutatea	Calitatea.	Valuta	
		fl.	or.
1 H. - L.	cel mai frumos	5	60
"	Gráu mijlociu	5	20
"	mai slabú	4	20
"	Gráu mestecatú	3	60
"	Săcará frumósá	3	60
"	mijlociá	3	20
"	Orzú frumosú	3	—
"	mijlociu	3	60
"	frumosú	3	20
"	Ovésú mijlociu	—	—
"	Cucuruzú	3	80
"	Málaiu	3	50
"	Mázere	5	70
"	Linte	10	—
"	Fasole	3	50
"	Séménță de inú	10	—
"	Séménță de cânepá	5	—
"	Cartofi	1	—
"	Mázeriche	—	—
1 kilá	Carnea de vitá	—	48
"	Carnea de porcú	—	52
"	Carnea de berbece	—	—
100 kil.	Sêu de vitá prôspëtú	23	—
"	Sêu de vitá topitú	33	—

Bursa din Buouresci din 25 Iulie n. 1894.

Valori	o/o	CURSUL
Rentá română perpetuá 187b	5 1/2	110 3/4
Renta română amortisabilá	5 1/2	96
dtto	4 1/2	84 1/4
Renta rom. (rurale convertite)	6 1/2	103 7/8
Oblig. de statú C. F. Române	6 1/2	—
idem idem	4 1/2	—
Imprumutulú Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutulú Oras. Bucuresci	5 1/2	—
idem idem din 1894	5 1/2	—
idem idem din 1890	5 1/2	86 3/8
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	7 1/2	—
Credit fonciarú ruralú	5 1/2	90 1/2
idem idem	5 1/2	—
Credit Fonc. Urb. din Bucuresci	7 1/2	99
idem idem	6 1/2	84 5/8
idem idem	5 1/2	77 3/4
Credit Fonc. Urban din Iași.	5 1/2	—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	—
	V. N.	—
Banca Națion. ult. div. 84.45	500	1530.—
Dacia-România ult. div. 85 lei	200	412.—
Naționala de asig. ult. div. 86 lei	200	428.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.—	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	105.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 00	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div. . . .	—	—
Societ. de Hârtie ult. div. . . .	—	—
20 franci aur	—	20.15
Banca Națion. a României	—	—
Scompt.	6 1/2	—
Avansuri pe efecte	7 1/2	—
vansuri pe Lingouri	6 1/2	—

Cursul la bursa din Viena. Din 27 Iulie 1894.

Renta ung. de aurú 4%	121.55
Renta de coróne ung. 4%	96.—
Impr. cáil. fer. ung. în aurú 4 1/2%	127.10
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	102.—
Oblig. cáil. ter. ung. de ost. I. emis.	125.—
Bonuri rurale ungare	95.40
Bonuri rurale croate-slavone	96.10
Imprum. ung. cu premii	151.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	143.—
Renta de hârtie austr.	98.45
Renta de argint austr.	98.45
Renta de aur austr.	122.40
Losuri din 1860	147.75
Acții de ale Bâncei austro-ungarú	1015.—
Acții de-ale Bâncei ung. de credit.	447.25
Acții de-ale Bâncei austr. de credit.	360.75
Napoleoniori	9.92
Mároi imp. ger.	61.22
London (lire sterlinge).	124.75
Rente de coróne austr.	97.80

Cursulú pieței Brașovú.

Din 28 Iulie 1894.

Banonote rom. Cump.	9.79	Vénd.	9.84
Argint român. Cump.	9.75	Vénd.	9.80
Napoleon-d'ori Cump.	9.86	Vénd.	—
Galbeni Cump.	5.80	Vénd.	—
Ruble rusesci Cump.	132.50	Vénd.	—
Mároi germane Cump.	60.60	Vénd.	—
Lire turcesci Cump.	—	Vénd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.25	Vénd.	102.25

Proprietarú: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorul responsabilú: **Gregoriu Maiorú**

Nr. 5929,—1894.

PUBLICAȚIUNE.

Luni în 13 Augustú a. c. înainte de prânz la 9 óre se vor da în aréndă, pe cale de licitațiune verbalá și scripturisticiá pe durata de 6 ani (1. Novembrie 1894 până 31 Octombrie 1900) mai jos amintitele locuri de pășunitú de munte, aparținătore orașului Brașovú și aflătore în fostulá dominiú.

Condițiunile de licitațiune și de oferte sê aflá în decursulú órelorú oficióse la oficiulú orașănescú economicú, unde se va ține și licitațiunea, — spre examinare din partea fie-cărui.

Înainte de admitere la licitațiunea verbalá se deobligá oferentulú de a depune unú vadiu de 10% din prețulú de strigare. Ofertele scripturisticie, cari sê vor deschide după licitațiunea verbalá, au ca sê fie închise și provédute cu adresa respectivului obiectú de aréndă, pentru care licitează. Astfelú de oferte sunt de a se asterne celú multú **până în 13 Augustú a. c. la 9 óre** înainte de pândú economiculú orașănescú Ernst Hintz.

În ofertele provédute cu timbru de 50 cr. este de a se aminti curat obiectul de aréndă anualá în cifre și litere conținând afará de aceea și dichierațiunea, cum-cá oferentulú i suntú cunoscute condițiunile de aréndă și de licitațiune și că se supune lorú necoțiionatú. Totú deodată are de a sê alăturá ofertutui unú vadiu de 10% din aréndă oferitá.

Mai multú, oferentulú are de a pune o cautiune egalá aréndei anuale subscriind totdeodată contractulú în forma unui actú notarialú.

I. În Branú.

- Zenoga prețulú de strigare fl. 240
- Grohotisul " " " " 190
- Clobucetulú " " " " 50
- Măgura " " " " 75

II. În Satulungú.

- Zenoga bratocei, prețulú de strigare fl. 680
- Muntele cailorú " " " " 900
- Roșca " " " " 600
- Obêrșia caprei " " " " 390
- Razile " " " " 125

III. În Cernatú.

- Paltinú prețulú de strigare fl. 630
- Zenoga lui Manú " " " " 900

IV. În Zizinú.

- Tejkó prețulú de strigare fl. 360
- Sipot " " " " 400
- Piroșca " " " " 340
- Csukás și Péatra roșie " " " " 410
- In Predealú, livadia de munte " " " " 30

Brașovú, 15 Iulie 1894.
475,2—3. **Magistratulú orașănescú.**

Dr. Sterie N. Ciurcu

VIENA, IX Pelikangasse Nr. 10
Cabinetú de consultațiune cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de mediciná din Viena.
Consultațiunú și prin corespondență.

MULTE ȘI DE TOATE

Amorulú la diferite națiuni.

La Francesi amorulú este veselú, spitalulú și expansivú; la Ruși este cu totul deosebitú; elú e mai seriosú și ianșticú. Englesulú are amorulú rece și prestú; Italianulú pasionatú, bânuitorú și reușciosú; Spaniolulú francú, sincerú, dér ozavú de gelosú. La Austriacú amorulú te profundú, lealú și grăbitú; la Ungurú pasionatú, desvoltatú și fantasticú; la Turcú spoticú, sensualú și schimbătorú. Germanulú în amorú este greu, naivú și credêrú; Belgianulú seriosú și simplu de inimá; lvețianulú bunú, sficioșú și candidú; rezulú rezervatú și poeticú, îi place sê mâná acolo unde a picatú. Românii au aprópe din tóte câte ceva din amorulú cerelealte națiuni și domnișórele de mărítatú útú sê alégá așa cum le place.

Grădina, patulú și morméntulú.

În grădina de suferință și de speranță, am isitú pe fata regelui. Fata regelui este ondá ca apa bătută de sóre! Avea o anta albastrá (fata regelui e blondá!) cu acuri de firú, în grădina de speranță, în ádina de suferință, și o rochiá de atlasú bú, și sinulú și mai albú. Veni însă re-na!

În ziua aceea n'am sárutatú pe fata regelui, în grădina de speranță și de suferință. În patulú de suferință și de speranță am găsitú pe fata regelui. Fata regelui e blondá ca aurulú vécútu la lumina mpei! Avea o bonetá albastrá (fata regelui e blondá) cu dantele de firú, în patulú de speranță, în patulú de suferință, și mașă-i era de atlasú albú, și sinulú și

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Mästerchen des Stoffes von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide fränselt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterläßt Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt sam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterläßt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht fränselt, sondern krümmt. Gerührt man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.), **Zürich** versendet gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in die Wohnung an Private. — Briefe kosten 10 Kr. und Postkarten 5 Kr. Porto nach der Schweiz.

De vëndare.**O grădină cu case și foișor**

a răposatului N. Căpățina situată la cea mai frumoasă poziție, strada Stejerișului Nr. 2; se vinde din mână liberă.

Doritorii a-se adresa la

D-nul VASILIE BABOI
Valea Morilor, Nr. 37.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrișel administratiunii. In casul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemētū, care crește cu câtū publicarea se face mai de multe ori.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.”

AVISŪ!

Subsemnații Comercianți și Antreprenorii

Hotelului „NICOLAU” din Sinaia,

aducem la cunoștința Onorabilului Public, precum și Clientelei noastre, că

amū arangiatū pentru Sesonulū de vară

O RENUMITĂ ORCHESTRĂ

sub conducerea talentatului artistū Ionică Burlanū, care va delecta pe Onor. Publicū cu cele mai plăcute arii, atât naționale, câtū și streine, în timpul dejunului, câtū și în timpul prânzului. — Totū-de-odată recomandămū

„RESTAURANTULŪ”

nostru, unde se gășescū în orī ce timpū **măncările cele mai bune** naționale, franceze, germane, asemenea și **vinurile cele mai renumite**, precum: Gollu, Drâncea Oravița, Drăgășani, Odobești etc., între cari posedemū și din acelea **premiatē cu Medalia de aurū** la Expositiia Universală din Paris, 1889.

Sperămū, că Onor. Publicū ne va încuraja cu visită numărōsă, promițēndu-i serviciu promptū și prețuri moderate.

Cu tōtă stima:

148,3—6.

N. TUNARIU și VOINA.

Fabrica de lucrări de Cement.

Primesce comande de orī și ce lucrări de **asfaltū**, precum **pardosala** de biserică, Coridōre, Verande, odăi de baie, spalatorii, entreuri și fântâni săritōre etc. cu **asfaltū**, **granitū**, **betonū**, **Cementū** sau **table de mosaic.**

Metru cuadratū cu prețurile următōre:

Asfaltū dela	3 fl. 80 cr. până la 5 fl. — cr.
Granit-cvarz dela	2 " 60 " " " 5 " — "
Table de mosaic dela	3 " 20 " " " 4 " 50 "
Table de cement vāpsite 2 " 50 " " " 3 " 80 "	
Beton netedū, 8 centmt. grosime	1 " 80 "
Beton neted în forma cubică	2 " — "
Beton neted 10 centm. grosime	2 " — "
Beton în forma cubică	2 " 20 "
Vinde table de cementū metru cuadrat dela 1 " 80 "	

până la 2 fl. 60 cr.

Ține depositū de table pentru urlōe, stavile pentru canaluri, petri de pardosit trotōarū.

La comande efectuasă și monumente de marmură imitată de orī și ce mărime și colōre cu garanție.

Comande se primescū și mostre se potū vedea la

Stefan Haintz

Brașovū, strada Nășipului de sus Nr. 2.
și la firma R. Schmidt & Comp.
strada Porții Nr. 27.

4—5

Dintre tōte hărtiile pentru țigaretē este recunoscută de cea mai bună hărtia de țigaretē veritabilă franțuzescă

„Le Gloria”

fabricațiunea d-lorū

JOSIFŪ BARDOU & FILS
in PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aurū, 16 diplome de onōre marī,
20 diplome „Hors Concours”.

„Le Gloria” este hărtia, care în finețā și bunătate întrece tōte celelalte hărtii de cigaretē ce esistă.

„Le Gloria” este numai atuncī veritabilă, decă fiă-care cărticicā pōrtă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria” se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria” se efectuează și ca tuburī și adecā într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria” este de cāpētātū in Brașovū la tōte marohețaniile și bācāniile en-gros, precum și la fiă care debitantū mai bunū de tutunū.

26.—52

1.6 1.6 SENSAȚIE

facū orolōgele de busunar

Original Goldin remontoir, de Genf cu mecanismū de precisiune antișugneticū acuma inventatū. Aceste orolōge luorate admirabilū de elegantū nu se potū deosebi nicī de specialiști, de cele de aurū curatū. Capacurile fōrte frumosū ciselate, nu-și perdū fasonulū și pentru merșū regulatū se garantează în scrisū pe terminū de 3 anī.

Prețulū unui orolōgiū 6 fl.

Lanțurī de Goldinū cu carabinū de siguranță, fason sportū marei seu panterā cu

1 fl. 50 cr. Se dă la fiă-care orolōgiu unū tootū gratis. Aceste orolōge deja suntū introduse la cei mai mulți ampoiști ai căilorō ferate austro ungare. Se potū procura esclusivō prin depoulū centralō:

ALFRED FISCHER, Wiena I Adlegasse 12.

TIPOGRAFIA**A. Mureșianu**

Brașovū, Têrgulū Inului Nr. 30.

Acestū stabilimentū este provēdūtū cu cele mai bune mijlōce tehnice și fiindū bine asortatū cu totū felulū de caractere de litere din cele mai moderne este pusū în pozițiune de a putē esecuta **orī-ce comande** cu promptitudine și acuratețā, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AURŪ, ARGINTŪ ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURĪ.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru tōte speciile de serviciuri.

BILANȚURĪ.

Compturī, Adrese,
Circulare, Scrisorī.

Couverts, in totă mărimeca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURĪ
și RESTAURANTE.

PREȚURĪ-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primescū în biuroulū tipografiei, Brașovū Têrgulū Inului Nr. 30, etagiulū I, cătrā stradā. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugămū a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovū.